



REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

SPRJEČAVANJE I OTKRIVANJE PRIJEVARA KOD TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U
VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE NA
PODRUČJU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Rijeka, srpanj 2015.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET REVIZIJE	2
II.	CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE	4
III.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	4
IV.	SPRJEČAVANJE I OTKRIVANJE PRIJEVARA	6
V.	NALAZ	18
VI.	OCJENA UČINKOVITOSTI SPRJEČAVANJA I OTKRIVANJA PRIJEVARA	43



REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

KLASA: 041-01/14-10/75
URBROJ: 613-10-15-20

Rijeka, 9. srpnja 2015.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
SPRJEČAVANJA I OTKRIVANJA PRIJEVARA KOD TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U
VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE NA
PODRUČJU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti sprječavanja i otkrivanja prijevара kod trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Primorsko-goranske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 7. siječnja do 9. srpnja 2015.

I. PREDMET REVIZIJE

Prijevarena se obično karakterizira kao obmana, varanje, skrivanje, tajenje ili kršenje povjerenja, s ciljem pribavljanja koristi ili stjecanja neke neopravdane ili nepoštene prednosti. To je u većini slučajeva protupravna radnja, gdje jedna strana namjerno obmanjuje drugu pogrešnim predstavljanjem. Najčešći oblici prijave su: zlouporaba odnosno otuđivanje imovine, prijevarena u financijskom izvještavanju, nezakonito stvaranje troškova i obveza za društvo i korupcija (osobito u postupcima nabave i prodaje).

Najbolja praksa podrazumijeva sprječavanje, otkrivanje i odgovarajući odgovor na prijevare. Postiže se uspostavljanjem standarda i omogućivanjem prepoznavanja i izvješćivanja o prijevarama, razvijanjem alata koji sprječavaju i otkrivaju prijevare i odgovarajućim odgovorom na sumnje o prijevarama.

Sprječavanje prijave je troškovno najdjelotvorniji način njezine kontrole i smanjuje vjerojatnost njezina pojavljivanja. Podrazumijeva donošenje općih akata i uspostavu standarda kako bi se smanjila mogućnost prijave, povećanje svjesnosti rukovoditelja i drugih zaposlenika o mogućnosti pojave prijave kao i njihovu obvezu da izvijeste o sumnji na prijevare, te prepoznavanje rizika i uspostavljanje prikladnih unutarnjih kontrola, kao odgovor rukovoditelja na rizike prijave. Sprječavanje treba biti podržano odgovarajućim mehanizmima otkrivanja, kako bi eventualne prijave bile otkrivene što je moguće ranije i kako bi bile poduzete odgovarajuće aktivnosti. Primjena sustava otkrivanja prijave ima učinak odvraćanja i jamči da će pokušaji prijave biti brzo i pouzdano otkriveni. Ako mogući počinitelji prijave znaju da će biti otkriveni, manja je vjerojatnost da će pokušati prijaviti. Sustav otkrivanja podrazumijeva analitičke i druge postupke za razotkrivanje nepravilnosti, te izvješćivanje o sumnji na prijavu.

Prijave u javnom sektoru mogu imati za posljedicu financijske gubitke i uništavanje ugleda, mogu nepovoljno utjecati na moral zaposlenika i narušiti povjerenje javnosti u isporuku javnih usluga. Zbog toga rukovoditelji moraju osigurati djelotvoran i učinkovit sustav upravljanja javnim sredstvima i spriječiti da se prijave pojave u njihovom području odgovornosti.

Na području Primorsko-goranske županije, osim trgovačkih društava koja obavljaju komunalne djelatnosti, posluju i trgovačka društva koja su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osnovale za obavljanje drugih djelatnosti. Tako su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osnovale 36 društava koja obavljaju djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje, opskrbe plinom, poticanja regionalnog razvoja, usluge privlačenja investicija, upravljanja i održavanja sportskih objekata, izrade poslovnih, razvojnih, investicijskih i ostalih planova, proizvodnje i emitiranja radijskog programa, građevinarstva, unapređenje poslova vezanih uz obnovljive izvore energije te organizaciju i posredovanje u izgradnji.

Predmet revizije učinkovitosti su politike i postupci za sprječavanje i otkrivanje prijave te aktivnosti koje društva poduzimaju kako bi spriječila i otkrila prijave. Revizijom je obuhvaćeno osam trgovačkih društava na području Primorsko-goranske županije od kojih je sedam u vlasništvu jedinica lokalne samouprave: Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko te Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres kao i njegovo ovisno društvo Elektro-voda d.o.o., Cres. Kriterij za odabir subjekata revizije jesu ostvareni prihodi i broj zaposlenih koncem 2013., broj korisnika kojima su navedena društva pružala uslugu te obavljanja djelatnosti koje utječu na standard građana.

Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka je osnovano 1993., a društveni ugovor je sastavljen u prosincu 1995. Osnivači su četiri grada i pet općina s područja Primorsko-goranske županije. Temeljni kapital iznosi 13.201.800,00 kn. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Djelatnost društva je prijevoz putnika u gradskom i prigradskom prometu, ostali prijevoz putnika cestom te tehničko ispitivanje i analiza. Koncem 2014. ima 588 zaposlenika.

Društvo Energo d.o.o., Rijeka je osnovano 1989. Temeljni kapital društva iznosi 222.015.000,00 kn. Osnivači su Grad Rijeka s udjelom u iznosu 126.045.100,00 kn ili 56,8 %, društvo Amga Azienda Multiservisi, Udine u iznosu 75.480.000,00 kn ili 34,0 %, društvo Croplin d.o.o., Zagreb u iznosu 20.474.900,00 kn ili 9,2 %, Grad Kraljevica te općine Čavle i Kostrena ukupno u iznosu 15.000,00 kn ili 0,00675 % u temeljnom kapitalu. Tijela društva su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Osnovna djelatnost društva je opskrba i distribucija prirodnog plina i proizvodnja, distribucija i opskrba toplinskom energijom i toplom vodom te poslovi održavanja javne rasvjete. Koncem 2014. ima 151 zaposlenika.

Društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka je osnovano Izjavom o osnivanju iz svibnja 2007. Osnivač i jedini član je Grad Rijeka. Osnovano je s temeljnim kapitalom u iznosu 20.000,00 kn, a nakon povećanja u listopadu 2007. temeljni kapital iznosi 5.431.000,00 kn. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Osnovne djelatnosti su upravljanje, održavanje i izgradnja sportskih i drugih objekata. Koncem 2014. ima 52 zaposlenika.

Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena je osnovano Izjavom o osnivanju iz 1999. Osnovano je s temeljnim kapitalom u iznosu 20.000,00 kn, a nakon povećanja iz 2001. i 2004. temeljni kapital iznosi 2.861.600,00 kn. Jedini osnivač je Općina Kostrena. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Osnovne djelatnosti su održavanje zelenih površina i hortikulturno uređenje okoliša, održavanje javno-prometnih površina, pogrebne usluge te izgradnja i održavanje groblja, čišćenje svih vrsta objekata, naplata naknade za parkiranje te upravljanje sportskim objektima. Koncem 2014. ima 25 zaposlenika.

Društvo Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko je pravni sljednik društva Komunalac d.o.o., Vrbovsko koje je osnovano 1998. U veljači 2014. je u svrhu usklađenja djelatnosti s odredbama Zakona o vodama, provedena podjela društva. Temeljni kapital društva iznosi 10.865.000,00 kn, a jedini osnivač je Grad Vrbovsko. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Obavlja djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje na području Grada Vrbovskog. Koncem 2014. ima 20 zaposlenika, od kojih je 15 zaposlenika s nepunim radnim vremenom.

Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko je osnovano Izjavom o osnivanju iz veljače 2014. nakon podjele društva Komunalac d.o.o., Vrbovsko, a vezano uz usklađenje djelatnosti s odredbama Zakona o vodama. Osnovano je s temeljnim kapitalom u iznosu 7.362.300,00 kn, a jedini osnivač je Grad Vrbovsko. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Osnovne djelatnosti su održavanje čistoće, održavanje javnih površina, odlaganje komunalnog otpada, održavanje nerazvrstanih cesta, groblja i krematorija i obavljanje pogrebnih usluga, prijevoz putnika, između ostalog i ugostiteljske usluge. Koncem 2014. ima 58 zaposlenika.

Društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres je osnovano u prosincu 2013. podjelom društva Vodovod i čistoća Cres, Mali Lošinj d.o.o., Cres u svrhu usklađenja djelatnosti s odredbama Zakona o vodama. Temeljni kapital društva iznosi 2.044.000,00 kn i sastoji se od udjela gradova Cresa i Malog Lošinja svaki s iznosom 1.022.000,00 kn ili 50,0 % u temeljnom kapitalu. Tijela upravljanja su Skupština i Uprava. Obavlja djelatnosti skupljanja i odlaganja komunalnog otpada, održavanja čistoće javnih površina, održavanja zelenih površina, groblja, obavljanja pogrebnih usluga te upravljanja i održavanja prostora i zgrada za usluge tržnice na malo na području gradova Cres i Mali Lošinj. Koncem 2014. ima 124 zaposlenika.

Društvo Elektro-voda d.o.o., Cres je osnovano u travnju 1992. Temeljni kapital društva iznosi 1.122.500,00 kn, a jedini osnivač je društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres. Tijela upravljanja su Skupština i Uprava, a do svibnja 2014. i Nadzorni odbor koji je ukinut odlukom Skupštine. Društvo obavlja djelatnosti građevinarstva, vađenja kamena, proizvodnje proizvoda od metala, održavanja i popravka motornih vozila, trgovine na veliko i malo i druge registrirane djelatnosti. Koncem 2014. ima 71 zaposlenika.

II. CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi jesu li društva uspostavila prikladne politike, procedure i kontrole kako bi spriječila prijevare
- utvrditi poduzimaju li potrebne aktivnosti kako bi povećala svjesnost rukovoditelja i drugih zaposlenika o mogućnosti pojave prijevara
- ocijeniti djelotvornost sustava unutarnjih kontrola s obzirom na rizike prijevara
- utvrditi koje su postupke društva uspostavila kako bi što prije otkrila prijevare.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: politike i postupci za sprječavanje prijevara, odgovornost rukovoditelja i zaposlenika za sprječavanja prijevara, sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevara, analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevara.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno poslovanje za 2014. Ovisno o ocjeni rizika, za pojedina područja revizije su obuhvaćena i ranija razdoblja.

III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

Pri odabiru revizijskog pristupa, kako bi se pribavili mjerodavni revizijski dokazi i odgovorilo na ciljeve revizije primijenjene su različite metode i postupci prikupljanja revizijskih dokaza. Trgovačkim društvima su upućeni upitnici u vezi politika i postupaka za sprječavanje prijevara, odgovornosti rukovoditelja i zaposlenika u pogledu sprječavanja prijevara, sustava unutarnjih kontrola s obzirom na rizike prijevara te analitičkih i drugih postupaka za otkrivanje prijevara. Provjeravani su dokazi za pojedine tvrdnje iz pribavljenih odgovora. Proučeni su i analizirani zakoni, propisi i drugi akti te dokumentacija i informacije o poslovanju trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom, stručni članci, strategije i drugo.

Provjereno je jesu li društva uspostavila politike i postupke za sprječavanje prijevara te jesu li rukovoditelji i drugi zaposlenici upoznati s odgovornostima u pogledu sprječavanja prijevara.

Nadalje, provjereno je uspostavljanje djelotvornog sustava unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevара te odgovarajućih analitičkih i drugih postupaka za otkrivanje prijevара. Analizirani su strategije, planovi, politike i smjernice te su obavljena izravna dokazna ispitivanja s obzirom na područja podložna prijevarama (donošenje općih i pojedinačnih akata, kolanje dokumentacije i informacija, evidentiranje u poslovne knjige, upravljanje i raspolaganje imovinom i zalihama, naplata potraživanja, nabava roba, radova i usluga, blagajničko poslovanje, opravdanost i dokumentiranost ostvarenih rashoda, postupci zapošljavanja, obračun plaća i naknada, donacija i pomoći te pružanje i naplata usluga). Obavljeni su razgovori s direktorima i zaposlenicima te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima.

Okosnicu revizije su činila sljedeća pitanja:

- Jesu li uspostavljene politike i postupci za sprječavanje prijevара?
- Jesu li rukovoditelji i drugi zaposlenici upoznati sa svojim odgovornostima u pogledu sprječavanja prijevара?
- Je li uspostavljen djelotvoran sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevarama?
- Jesu li uspostavljeni odgovarajući analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevarama?

IV. SPRJEČAVANJE I OTKRIVANJE PRIJEVARA

Politike i postupci za sprječavanje prijevара

Odgovornost za sprječavanje prijevара je na svim razinama unutar trgovačkog društva, prvenstveno na upravljačkoj, a zatim i na operativnim razinama. Upravljačka razina treba uspostaviti politike i postupke za sprječavanje prijevара, odnosno stvoriti održavati pošteno i visoko etično ponašanje, osigurati točne i pouzdane poslovne informacije te uspostaviti odgovarajuće kontrole kako bi se spriječile i otkrile prijevара. Većina trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom nije donijela etičke kodekse. Obveznici su primjene odredbi Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13), osim društva Elektro-voda d.o.o., Cres. U cilju transparentnosti poslovanja obvezni su na mrežnim stranicama objaviti propisane informacije na lako dostupan način.

Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka je u dokumentima poslovnih procesa i dijelom u viziji razvoja i aktima koji uređuju radne odnose navelo etičke vrijednosti, poslovna načela i obveze prema interesnim skupinama u društvu. Donijelo je Etički kodeks i objavilo ga na mrežnim stranicama društva. Troškovi reprezentacije, odnosno ugošćavanja i darivanja su za 2014. okvirno odobreni odlukom direktora u visini planiranih godišnjih troškova reprezentacije i promidžbe. Odredbama spomenutog Kodeksa, utvrđeno je da radnici i ugovorni partneri ne smiju davati ni prihvaćati darove, znakove zahvalnosti ili ponude za zabavu koje bi mogle utjecati na poslovne transakcije ili donošenje odluka. Pravo na korištenje mobilnog telefona ostvaruju zaposlenici u skladu s propisanim postupkom korištenja i upravljanja telefonijom. Određena su prava i ograničenja po korisničkim kategorijama te praćenje i kontrola troškova. Računi rukovoditelja i drugih zaposlenika se kontroliraju mjesečno, a troškovi ostvareni iznad odobrenog iznosa su na teret korisnika uređaja ili društva ukoliko su opravdani poslovnom potrebom. Za plaćanje troškova reprezentacije, troškova po putnim nalogima i povremenu kupovinu potrošnog materijala dvije poslovne kreditne kartice koristi direktor, a debitnu karticu rukovoditelj službe financijskih poslova. Vozni park čini 174 autobusa, četiri osobna vozila, tri servisna i dva dostavna vozila. Za autobuse se vode putni radni listovi kojima se potvrđuje tehnička ispravnost vozila. Korištenje službenih vozila uređeno je općim aktom i vode se evidencije korištenja vozila, osim za službeno vozilo koje je dodijeljeno direktoru na cjelodnevnu upotrebu. Način korištenja rezervnih dijelova, materijala i auto guma je uređen općim aktima. Zaposlenici nemaju pravo pristupa imovini izvan radnog vremena, a nadzor obavlja zaštitarska služba cjelodnevno. Postupci donošenja odluka u nadležnosti tijela društva (Skupština, Nadzorni odbor i Uprava) utvrđeni su Društvenim ugovorom, a donošenje odluka u poslovnim procesima i području radnih odnosa Pravilnikom o radu, opisom poslova te postupcima utvrđenim u dokumentima sustava upravljanja kvalitetom. Donesen je napatuk o nabavi i uputa za odobrenje postupaka javne nabave. Donošenje odluka potkrijepljeno je zapisnicima i bilješkama, a odluke su urudžbirane i evidentirane.

Društvo Energo d.o.o., Rijeka je Etičkim kodeksom iz 2005., utvrdilo etičke vrijednosti, poslovna načela i obveze prema interesnim skupinama i objavilo ga na mrežnim stranicama. Utvrđena su opća načela, međusobni odnosi poslovnih subjekata, unutarnji odnosi u poslovnom subjektu i rješavanje povreda Kodeksa. Zaposlenici nemaju pravo pristupa imovini izvan radnog vremena, a nadzor obavlja zaštitarska služba i postavljeni su sustavi video nadzora. Postupci donošenja odluka u nadležnosti tijela (Skupština, Nadzorni odbor, Uprava) utvrđeni su Društvenim ugovorom.

Donošenje odluka potkrijepljeno je zapisnicima i priložena su izvješća. Rukovoditelji, voditelji i drugi zaposlenici donose odluke u okviru djelokruga rada i ovlaštenja. Donošenje pojedinih odluka iz područja radnih odnosa utvrđeno je Kolektivnim ugovorom te Pravilnikom o radu. U području javne nabave donesena je Odluka o načinu provođenja postupka nabave roba i usluga ispod propisanog praga. U evidencijama imovine za pojedina vozila, telefone, alate i informatičku opremu zaduženi su zaposlenici, a pri raskidu radnog odnosa moraju se razdužiti. Tri poslovne kreditne kartice koristi direktor, zamjenik direktora i rukovoditeljica službe. Etičkim kodeksom je utvrđeno, između ostaloga, da društvo s poslovnim partnerima može razmjenjivati poklone manje vrijednosti što treba urediti općim aktom. Navedeni akt nije donesen. Odluka o korištenju poslovnih kreditnih kartica nije donesena. Pitanje ugošćavanja nije određeno općim aktom. Isto tako, društvo nema opći akt, kojim je uređeno korištenje sredstava društva (materijala, vozila, telefona, informacijskog sustava i interneta) isključivo za poslovne svrhe. Odluke nisu evidentirane u knjigama odluka.

Društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka je odredbe o etičkim vrijednostima, poslovnim načelima i obvezama prema interesnim skupinama uredilo Etičkim kodeksom. Donesen je u siječnju 2013. i objavljen na mrežnim stranicama društva. Kodeksom su utvrđena osnovna etička pravila ponašanja zaposlenika radi utvrđivanja i promicanja temeljnih etičkih vrijednosti u poslovnim odnosima te postupanja u slučaju njihovih povreda. Društvo je Pravilnikom o radu uredilo korištenje sredstava društva (materijala, opreme, službenih vozila, informatičke tehnologije i Interneta) isključivo za poslovne svrhe. Društvo koristi dva službena vozila. Pravo na korištenje mobilnih telefona ostvaruje 14 zaposlenika. U sportskim objektima je organiziran smjenski rad. Zaposlenici nemaju pravo pristupa imovini izvan radnog vremena. Nadzor objekata obavlja zaštitarska služba. Za dio objekata je osiguran stalni nadzor putem dojavnog centra. Postupci donošenja odluka u nadležnosti tijela društva (Skupština, Nadzorni odbor i Uprava) su utvrđeni Izjavom o osnivanju, postupci donošenja odluka iz područja radnih odnosa Pravilnikom o radu, a iz područja javne nabave Naputkom o nabavi robe, radova i usluga. Rukovoditelji, voditelji objekata i drugi zaposlenici donose odluke u okviru djelokruga rada i ovlaštenja utvrđenih Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu (sistematizacijom radnih mjesta), Mapom upravljanja procesima i Sustavom za upravljanje procesima. Za donošenje odluka u nadležnosti Skupštine i Nadzornog odbora vode se zapisnici i bilješke. Kod donošenja odluka sastavljaju se zapisnici, a odluke se temelje na pravilnicima i drugim aktima koji uređuju pojedina područja poslovanja (Pravilnik o radu, Naputak o nabavi robe, radova i usluga), analizama, godišnjim planovima, bilješkama i izvješćima. Postupci donošenja odluka su utvrđeni Izjavom o osnivanju, Pravilnikom o radu Skupštine te Poslovnik o radu Nadzornog odbora. Odluke su urudžbirane i evidentirane putem digitalne arhive. Donošenje odluka potkrijepljeno je zapisnicima i bilješkama, osim odluka o zapošljavanju. Društvo ne vodi knjigu odluka Skupštine. Odlukom nije uređeno pitanje darivanja i ugošćavanja.

Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena je Pravilnikom o radu, utvrdilo obveze zaposlenika i povrede obveza iz radnih odnosa te naknadu štete u slučaju povrede radne dužnosti. Društvo je donijelo Odluku o uvjetima korištenja službenog automobila, poslovne kartice, sredstava reprezentacije, mobilnih telefona i sredstava za službena putovanja. Prema spomenutoj odluci, službeni automobil za službene potrebe koristi direktor i voditelji pojedinih odjela, a iznimno i treće osobe po odobrenju direktora. Za službeno vozilo se vodi evidencija o korištenju i utrošku goriva, a za gospodarska vozila i putni radni listovi. Pravo na korištenje poslovne kartice imaju direktor i voditelji pojedinih odjela te po prethodnom odobrenju direktora treće osobe. Pravo na korištenje 25 mobilnih telefona imaju svi zaposlenici u okviru ugovorene pretplate, troškovi se kontroliraju mjesečno, a ostvareni troškovi iznad ugovorenog ograničenja se obustavljaju zaposlenicima iz plaće.

Zaposlenici nemaju pristup imovini izvan radnog vremena, osim u posebnim slučajevima prema odobrenju rukovoditelja. Pravilnikom o radu je propisa obveza zaposlenika za čuvanje i poduzimanje mjera za zaštitu imovine, lokacije na kojima se nalazi imovina imaju sustav nadzora, a za korištenje pojedine imovine zaposlenici se putem pojedinačnih obrazaca zadužuju. Prema izjavi o osnivanju, direktor donosi odluke i druge akte, osim onih u nadležnosti Skupštine i Nadzornog odbora. Donesen je Pravilnik o provedbi postupaka javne nabave ispod propisanog praga. te su na internetskim stranicama objavljeni podaci vezani uz postupke javne nabave. Društvo vodi knjigu odluka i ugovora. Donošenje odluka je potkrijepljeno odgovarajućom dokumentacijom.

Društvo Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko je odredbe o etičkim vrijednostima, poslovnim načelima i obvezama prema interesnim skupinama dijelom uredilo Pravilnikom o radu. Utvrđena su osnovna etička pravila ponašanja zaposlenika te postupanja u slučaju njihovih povreda. Korištenje sredstava društva za poslovne svrhe uređeno je Pravilnikom o radu sa sistematizacijom radnih mjesta, kojim su, između ostalog, utvrđene potrebe pojedinih radnih mjesta za opremom, pravilnicima o korištenju mobilnih telefona te službenih vozila. Društvo ima 17 mobilnih telefona koje koriste zaposlenici. Također, ima tri službena osobna vozila za koja se vode putni listovi te je sastavljena evidencija o mjesečnoj i godišnjoj potrošnji goriva. Opremu i sitni inventar zaposlenici su zaduživali na temelju zaduženja u skladištu. Pristup imovini za obavljanje poslova izvan redovnog radnog vremena imaju direktor, poslovođa, voditelji odjela i skladišta te dežurni vodoinstalater pri otklanjanju kvarova, što je utvrđeno Pravilnikom o radu sa sistematizacijom radnih mjesta te ugovorima o radu. Postupci donošenja odluka u nadležnosti tijela društva (Skupština, Nadzorni odbor i Direktora) utvrđeni su Izjavom o osnivanju, postupci donošenja odluka iz područja radnih odnosa Pravilnikom o radu, a iz područja javne nabave Pravilnikom o provedbi postupaka bagatelne nabave. Za donošenje odluka u nadležnosti Skupštine i Nadzornog odbora vode se zapisnici i bilješke. Prigodom donošenja odluka sastavljaju se zapisnici, a odluke se temelje na pravilnicima koja uređuju pojedina područja poslovanja (Pravilnik o radu, Pravilnik o javnoj nabavi), analizama, godišnjim planovima, bilješkama i izvješćima. Transparentnost donošenja odluka je osigurana objavom odluka iz područja vodnih usluga, radnih odnosa i zaštite potrošača na oglasnoj ploči. Društvo je u postupku izrade mrežne stranice. Odluke tijela društva nisu prikladno evidentirane jer su urudžbirane putem urudžbenog zapisnika u okviru kojeg se evidentira sva zaprimljena i poslana pošta te se ne vodi obvezna knjiga odluka Skupštine.

Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko je Pravilnikom o radu utvrdilo obveze zaposlenika, teže povrede obveza iz radnih odnosa i neovlaštenog korištenja imovine društva, te naknada štete. Navedenim Pravilnikom je dijelom propisan način korištenja imovine. Pravilnikom o korištenju službenih vozila je uređen način korištenja i održavanja, ovlaštene osobe za raspolaganje službenim vozilima te između ostalog i nadzor nad korištenjem. Donesen je i Pravilnik o korištenju službenih mobilnih telefona. Zaposlenici imaju pristup imovini društva izvan radnog vremena za potrebe posebnih intervencija uz prethodno odobrenje voditelja odjela ili direktora. Pravilnikom o radu je korištenje sredstvima u privatne svrhe, nezakonito raspolaganje sredstvima društva, protupravno pribavljanje imovinske koristi na štetu društva i rad u slobodno vrijeme na poslovima kojima se bavi društvo utvrđeno kao teža povreda obaveza zaposlenika. Direktor donosi samostalno odluke i druge akte, osim onih u nadležnosti Skupštine i Nadzornog odbora. Društvo je u 2014. vodilo evidenciju odluka, a knjiga odluka skupštine je ustrojena u tijeku obavljanja revizije. Za bagatelnu nabavu donesen je Pravilnik o provedbi postupka bagatelne nabave.

Društvo nema dokument u kojem su navedene etičke vrijednosti, poslovna načela i obveze po interesnim skupinama te postupanja u slučaju njihovih povreda. Tijekom 2014. za korištenje 11 službenih i 12 privatnih mobilnih telefona u poslovne svrhe sastavljen je pregled o ostvarenim troškovima. Donošenje odluka u vezi zapošljavanja nije potkrijepljeno potpunom dokumentacijom (zapisnicima i drugom dokumentacijom) i obavljeno je bez unaprijed donesenih procedura.

Društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres je odlukom uredilo pitanje davanja poklona i ugošćavanja te pravo na korištenje mobilnih telefona. Odlukom su utvrđene osobe koje mogu koristiti sredstva reprezentacije, a godišnji trošak reprezentacije, koji uključuje darivanja te konzumaciju jela i pića, utvrđen je do 20.000,00 kn. Pravo na korištenje mobilnih telefona ostvaruje 31 zaposlenik uz određena ograničenja. Računi su kontrolirani mjesečno. Odlukom o pristupu materijalnoj imovini je određeno da zaposlenici nemaju pravo pristupa imovini društva izvan radnog vremena, osim hitnih intervencija i potreba da se koristi osobno vozilo, o čemu odlučuju rukovoditelji uz odobrenje direktora. Sva vozila pokrivena su GPS sustavom, a na upravnoj zgradi i na deponiju komunalnog otpada Mali Lošinj su postavljeni sustavi video nadzora. Postupci donošenja odluka u nadležnosti tijela (Skupština i Uprava) su utvrđeni Društvenim ugovorom i odlukama člana uprave. Donošenje pojedinih odluka iz područja radnih odnosa utvrđeno je Pravilnikom o radu. Isto tako, donesena je odluka o provođenju postupaka bagatelne nabave. O radu sjednica Skupštine sastavljeni su zapisnici. Društvo nema dokument kojim su navedene etičke vrijednosti, poslovna načela i obveze prema interesnim skupinama. Primanje poklona i ugošćavanja je uređeno općim aktom. Nema opći akt, kojim je uređeno korištenje službenih vozila te informatičke tehnologije isključivo za poslovne svrhe. Donošenje odluka u vezi zapošljavanja i isplata stimulacija zaposlenima nije potkrijepljeno potpunom dokumentacijom i obavljeno je bez unaprijed određenih procedura. Odluke Skupštine nisu evidentirane u knjigama odluka.

Društvo Elektro-voda d.o.o., Cres je davanje i primanje poklona i ugošćavanje uredilo odlukom direktora prema kojoj reprezentaciju čine troškovi ugošćavanja i pokloni poslovnim partnerima te proizvodi ili robe prilagođene za promidžbene svrhe u razumnim količinama. Pravo na korištenje mobilnih telefona do 400,00 kn mjesečno ostvaruje 15 zaposlenika. Korištenje iznad navedenog iznosa dopušteno je uz dokaze poziva u poslovne svrhe. Računi se kontroliraju mjesečno. Društvo ima 13 kamiona i 13 strojeva te jedno službeno osobno vozilo. Ustrojene su evidencije korištenja službenih vozila i utroška goriva. Zaposlenici nemaju pravo pristupa imovini izvan radnog vremena, osim hitnih intervencija i potreba da se koriste vozila, o čemu odlučuju rukovoditelji uz odobrenje direktora. U skladu s Izjavom o osnivanju, odluke donosi Skupština i direktor u dijelu poslovne politike i unutarnje organizacije. Društvo nije donijelo etički kodeks. Knjiga odluka Skupštine se ne vodi. Donošenje odluka u poslovima nabave nije zabilježeno te nije potkrijepljeno dokumentacijom. Društvo nema mrežnu stranicu, a odluke i druge informacije iz djelokruga rada se objavljuju na oglasnoj ploči.

Izravnim dokaznim ispitivanjem su utvrđene nepravilnosti u području zapošljavanja, obračuna plaća, korištenja službenih vozila i privatnih vozila u službene svrhe te kontrole utroška goriva, korištenja mobilnih telefona i kreditnih kartica, zaduživanja te objavljivanja podataka i informacija društava na mrežnim stranicama.

Odgovornost rukovoditelja i zaposlenika za sprječavanje prijevara

Rukovoditelji i zaposlenici trebaju biti upoznati sa svojim odgovornostima za sprječavanje prijevara.

Potrebno je povećati svjesnost rukovoditelja i drugih zaposlenika o mogućnosti prijave prijevara, kao i njihovu obvezu da izvijeste o sumnji na prijevaru. Trgovačka društva obuhvaćena revizijom nisu održavala izobrazbu zaposlenika o prijevari.

Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka je donijelo smjernice zaposlenicima u pogledu etičkih standarda u dokumentaciji sustava upravljanja kvalitetom ISO 9001: 2008 te Pravilnik o radu. Navedeni dokumenti sadrže odredbe iz područja morala i profesionalne etike kojih se u obavljanju poslova trebaju pridržavati zaposlenici, pravila dobrog ponašanja prema dobavljačima, kupcima, korisnicima, lokalnoj zajednici te međusobnim odnosima zaposlenika. Spomenuti Kodeks sadrži opća načela, temeljne vrijednosti, odredbe o usklađenosti sa zakonima i propisima, o ljudskim pravima, ponašanju zaposlenika i poslovnoj etici. Također sadrži odredbu o izbjegavanju sukoba interesa, odgovornosti radnika i poslovnih partnera za iznošenje sumnji vezanih za usklađenost s Kodeksom, obvezu istraživanja svih pritužbi, povjerljivost podataka, obvezu zaštite osoba koje su prijavile kršenje Kodeksa te obvezu povratnih informacija. Sadrži i odredbu o obvezi redovnog praćenja usklađenosti s Kodeksom na temelju podataka prijavljenih putem raznih dostupnih kanala. Postupci za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevaru nisu utvrđeni općim aktom ni jasnije uređeni spomenutim Kodeksom. Društvo ne održava izobrazbu zaposlenika o prijevari.

Društvo Energo d.o.o., Rijeka je Etičkim kodeksom odredilo smjernice kojima su utvrđeni etički standardi koje su zaposlenici dužni primjenjivati u svom radu. Zaposlenici, članovi Uprave i Nadzornog odbora dužni su profesionalno obavljati poslove na koje su raspoređeni i promicati poslovne interese poslovnog subjekta u kojem su zaposleni, što uključuje zaštitu i brigu za materijalnu imovinu, čuvanje povjerljivih informacija, brigu za ugled i odnose s poslovnim partnerima i drugima. Nije dopušten sukob interesa i konkuriranje poslovnom subjektu kod kojeg je osoba zaposlena. Pravo je svakog zaposlenika ili suradnika poslovnog subjekta da izvijesti neposredno nadređenu osobu o mogućim ili počinjenim kršenjima Kodeksa. Pravilnikom o radu je utvrđeno da obavljanje konkurentne djelatnosti predstavlja tešku povredu iz radnog odnosa zbog koje se može otkazati ugovor o radu. Djelomično su u okviru opisa radnih mjesta u Pravilniku o radu u opisima radnih mjesta rukovoditelji odgovorni za nadziranje rada radnika te zakonito postupanje, ali nije utvrđeno postupanje rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevaru. Općim aktom društva nisu utvrđeni postupci za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa.

Društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka je Etičkim kodeksom propisalo primjenu etičkih načela i pravila dobrog ponašanja zaposlenika radi uspostavljanju primjerene razine poslovne kulture. Primjena Etičkog kodeksa obvezna je za sve zaposlenike, a nepoštivanje povlači odgovornost o kojoj odlučuje Uprava. Na mrežnim stranicama društva je objavljeno da nema gospodarskih subjekata s kojima ne smije zaključivati ugovore o javnoj nabavi. Etičkim kodeksom je propisana obveza ukazivanja i reagiranja na sve situacije u kojima postoji mogućnost sukoba interesa radi njegov sprječavanja te su utvrđeni postupci za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa, odnosno u slučaju sumnje na prijevaru.

S obzirom na to da su društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena po veličini razvrstana u male poduzetnike s malim brojem zaposlenih nije za očekivati da imaju u pisanom obliku etički kodeks.

Društva Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres nemaju interni akt, koji bi služio kao smjernica zaposlenicima u pogledu etičkih standarda koje su u obvezi primjenjivati u svom radu. Pravilnicima o radu su utvrđena prava, obveze i odgovornosti zaposlenika te povrede radne dužnosti i postupak u slučajevima povrede radne dužnosti. Za navedena društva nisu utvrđeni postupci za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa. Isto tako, obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevaru nisu utvrđene općim aktima.

Sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevara

Po veličini društva Autotrolej d.o.o., Rijeka i Energo d.o.o., Rijeka su razvrstana u srednje poduzetnike, a društva Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres u male poduzetnike. Također, trgovačka društva obuhvaćena revizijom nisu obvezna ustrojiti unutarnju reviziju.

Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka je funkcioniranje unutarnjih kontrola uredilo dokumentacijom sustava upravljanja kvalitetom, odnosno postupcima i procedurama rada s opisom i prikazom tijeka poslovnih procesa. Utvrđeni su nositelji odgovornosti, ovlasti, dokumenti procesa i radne upute. Uređeni su postupci planiranja, upravljanja dokumentima i ljudskim resursima, rada u digitalnoj arhivi, kolanja i obrade podataka iz putnog radnog lista, postupci nabave i skladištenja, naručivanja, zaprimanja i isporučivanja goriva, praćenja i vrednovanja dobavljača, izrade voznog reda, rada s radnim nalogima, s putnim kartama, postupci vođenja tehničke ispravnosti vozila, remontnih poslova, dnevnog servisa, postupak praćenja zadovoljstva korisnika i drugi postupci. Politika i opći ciljevi sustava dostupni su zaposlenicima preko interne mreže računala, a javnosti preko mrežne stranice. Ostvarenje radnih zadataka organizirano je uz razdvajanje funkcija i dužnosti, na način da različiti zaposlenici daju, odobravaju i provode radne naloge te evidentiraju, plaćaju i nadziru poslovne događaje. Financijska dokumentacija i knjigovodstvene isprave su višestruko kontrolirane i ovjerene prije unosa u poslovne knjige. Funkcioniranje unutarnjih kontrola ocjenjuje se jednom godišnje putem ocjene sustava kvalitete. Ocjenom za 2013. je utvrđeno da se svi procesi odvijaju prema definiranim procedurama, a politika kvalitete je u skladu sa svrhom društva, internim i vanjskim okruženjem. Za utrošak goriva za pogon autobusa, koji su ostvareni u iznosu 26.877.498,00 kn, su ustrojene odgovarajuće kontrole. Stanje zaliha goriva, osim koncem godine, povjerenstvo popisuje mjesečno. Vode se mjesečne evidencije o potrošnji gorivu po vozilima i vrsti goriva, putem kojih se prate i analiziraju odstupanja od normativa potrošnje proizvođača. Društvo provodi analitičke postupke praćenja značajnih troškova u kojima je prisutan veći rizik prijevara, ocjenjuje i druga specifična područja svoga poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevara (kontrola cijene i kvalitete materijala prema narudžbenicama, izvršavanje ugovorenih nabava, praćenje i ocjenjivanje dobavljača, kontrola kvalifikacija zaposlenika). Nadzorni odbor je tijekom godine donosio poslovne odluke, suglasnosti i akte u skladu sa svojom nadležnosti o čemu su sastavljani zapisnici i bilješke. Društvenim ugovorom je određeno da Nadzorni odbor daje prethodnu suglasnost kod sklapanja pravnog posla u vrijednosti iznad 1.000.000,00 kn.

Naputkom o nabavi i uputom za rad odbora za odobrenje postupka nabave uređeni su postupci nabave roba, radova i usluga u nižoj vrijednosti od zakonom propisanih pragova kao i postupci za sve druge javne nabave u vrijednosti iznad 3.500,00 kn. Obavljena je vanjska revizija godišnjih financijskih izvještaja, prema čijem mišljenju su podaci u financijskim izvještajima za 2013. iskazani fer i istinito. Društvo nije razvilo odgovarajuće protumjere i akcijske planove kako bi upravljalo rizicima pojavljivanja prijevара.

Prema Društvenom ugovoru društva Energo d.o.o, Rijeka direktor vodi poslove na vlastitu odgovornost uz uvažavanje odluka Skupštine i Nadzornog odbora, a podjela dužnosti i poslova zaposlenika su uređeni Pravilnikom o radu. Uspostavljeno je odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa, ovisno o vrsti posla. Odluke o zaključivanju ugovora o nabavi, ugovora o radu i savjetovanju, ulaganjima koja nisu predviđena godišnjim poslovnim planom, stjecanju, otuđivanju i oterećenju nekretnina, organizaciji i sistematizaciji, preuzimanju jamstava te davanju i uzimanju zajmova donosi direktor uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora. Računi se zaprimaju i kontroliraju, ovjeravaju ih odgovorne osobe i direktor te se prosljeđuju u računovodstveno financijsku službu na evidentiranje i plaćanje. Ocjenu financijskih izvještaja jednom godišnje daje neovisna revizija. Prema mišljenju neovisne revizije podaci o financijskim izvještajima za 2013. iskazani su fer i objektivno, osim u slučaju povrata vrijednosti dugotrajne materijalne imovine koji je planiran kroz obavljanje redovne djelatnosti, potencijalnih obveza prema rješenjima Državnog inspektorata Republike Hrvatske o povratu više naplaćenih cijena korisnicima te rezerviranja za sudske sporove. Društvo nije uredilo način funkcioniranja i ocjenjivanja sustava unutarnjih kontrola, nije ocjenjivalo specifična područja svoga poslovanja u kojim je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара te nije razvilo planove upravljanja rizicima. Općim aktima nije uredilo fizičke kontrole, nadgledanje i neovisne provjere.

Društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka je procedure provođenja sustava unutarnjih kontrola dijelom uredilo Mapom upravljanja procesima i Sustavom za upravljanje procesima. Opisom poslovnih procesa se utvrđuju nositelji, cilj i pokretači procesa, aktivnosti, korisnici odgovornosti, ovlasti, dokumenti te nadzor procesa. Također se unutarnje kontrole provodi na temelju općih akata te ustroja i organizacije poslovanja. Prema obrazloženju odgovorne osobe direktor svakodnevno poslovanje kontrolira održavanjem sastanaka s voditeljima službi, koji kontroliraju izvršitelje putem sastanaka i dnevnim kontaktima s voditeljima sportskih objekata, odnosno zaposlenicima. Zapisnici, odnosno bilješke o obavljenim sastancima se ne sastavljaju. Poslovne odluke donosi i financijske transakcije odobrava direktor. Prema Izjavi o osnivanju, za sklapanje pravnih poslova iznad 1.000.000,00 kn je potrebna suglasnost Nadzornog odbora. U računovodstvu se evidentiraju dokumenti koji su prethodno kontrolirani (računski i suštinski) i odobreni od ovlaštenih osoba. Plaćanja se obavljaju nakon provedenih kontrola te odobrenja direktora. Ocjenu financijskih izvještaja jednom godišnje daje vanjska revizija, prema čijem mišljenju su podaci u financijskim izvještajima za 2013. iskazani fer i objektivno, osim za učinke tečajnih razlika jer društvo ne iskazuje potraživanja i obveze u valuti po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke. Društvo nije ocjenjivalo funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola. U posljednje dvije godine nije ocjenjivalo specifična područja svoga poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара te nije razvilo planove upravljanja rizicima.

Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena unutarnje kontrole manjim dijelom provodi na temelju Pravilnika o radu. Prema Izjavi o osnivanju direktor zastupa društvo samostalno i pojedinačno, a odluke o zaduženju društva iznad 200.000,00 kn i zaključenju pravnih poslova iznad 1.000.000,00 kn donosi uz suglasnost Nadzornog odbora.

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada i pojedinačnim ugovorima o radu je utvrđena podjela dužnosti i poslova zaposlenika. Odobranje odgovarajuće dokumentacije se obavlja u okviru poslova pojedinog radnog mjesta, a račune kontrolira i ovjerava ovlašteni zaposlenik i direktor. Društvo nije ocijenilo područja poslovanja u kojima je prisutan rizik pojavljivanja prijevара. Postupci otkrivanja nepravilnog postupanja i prijevара nisu provedeni te nisu donesene odgovarajuće protumjere i akcijski planovi kako bi se upravljalo rizicima pojavljivanja prijevара.

Društvo Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko je funkcioniranje unutarnjih kontrola uredilo općim aktima kojim su utvrđene nadležnosti tijela upravljanja te ustroj i organizacije poslovanja. Općim aktima uređena je podjela dužnosti, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje postupaka, dok fizičke i neovisne kontrole i provjere nisu uređene, a funkcioniranje unutarnjih kontrola ne ocjenjuje se redovito. Rukovoditelji organizacijskih jedinica kontroliraju izvršitelje putem sastanaka i obavljanjem nadzora. Nema pisanih dokaza o obavljenom nadzoru, osim nadzora nad provođenjem obveza zaposlenika na održavanju vodoopskrbnog sustava jednom mjesečno što se evidentira putem obrazaca. Općim aktima je uređena podjela dužnosti, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje postupaka. U društvu je donošenje odluka u nadležnosti direktora. Nije uspostavljeno odobranje financijskih transakcija iznad određenih iznosa od strane Skupštine, odnosno Nadzornog odbora. Društvo u posljednjih pet godina nije bilo podvrgnuto vanjskoj reviziji. Odredbom članka 207.a Zakona o vodama (Narodne novine 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14) za isporučitelje vodnih usluga propisana je obveza provođenja jednom godišnje revizije financijskih izvještaja prema mjerilima učinkovitog poslovanja te za izračun najniže osnovne cijene vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena pokriva. U tijeku su pripreme za zaključenje navedenog ugovora.

Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko unutarnje kontrole dijelom provodi na temelju Pravilnika o radu. Prema odluci o imenovanju uprave, član uprave (direktor) zastupa društvo pojedinačno i samostalno. Odobranje odgovarajuće dokumentacije se obavlja u okviru poslova pojedinog radnog mjesta, a račune kontrolira i ovjerava ovlašteni zaposlenik i direktor. Podjela dužnosti i poslova je utvrđena pojedinačnim ugovorima o radu. U 2014. društvo je provodilo dnevne i tjedne kontrole poslovanja ugoditeljskog objekta. Kontrole korištenja službenih vozila, službenih mobilnih telefona, izvršenja javne nabave i stvaranja ugovornih obveza se nisu provodile. Postupci otkrivanja nepravilnog postupanja i prijevара nisu provedeni te nisu donesene odgovarajuće protumjere i akcijski planovi kako bi se upravljalo rizicima pojavljivanja prijevара. Općim aktom nije uredilo podjelu dužnosti podjelu dužnosti, odgovarajuće dokumentiranje, fizičku kontrolu, nadgledanje i neovisne provjere. Isto tako, općim aktom nije uredilo funkcioniranje unutarnjih kontrola te nije ocjenjivano njihovo funkcioniranje. Općim aktima nije uspostavljeno odobranje financijskih transakcija iznad određenih iznosa.

Društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres unutarnje kontrole dijelom provodi na temelju općih akata. Prema Društvenom ugovoru, član uprave vodi poslove na vlastitu odgovornost, a odluke o kupnji i prodaji nekretnina i opterećivanju društva u iznosu iznad 1.000.000,00 kn donosi uz suglasnost Skupštine društva. Pravilnikom o radu je utvrđena podjela dužnosti i poslova zaposlenika, te odobranje odgovarajuće dokumentacije u okviru poslova pojedinog radnog mjesta. Račune kontrolira i ovjerava rukovoditelj ili zaposlenik radne jedinice zadužen za pojedinu nabavu i zaposlenik računovodstva, a isplate ovjerava ovlašteni zaposlenik i član uprave. Neovisne unutarnje kontrole i provjere se ne provode. Odlukom člana uprave, zaposlenicima koji ispostavljaju izlazne račune, je dano ovlaštenje za potpisivanje računa do 10.000,00 kn.

Zaposleniku drugog komunalnog društva je dano ovlaštenje da obavlja nabavu roba prema planu nabave i zaključenim ugovorima i potrebama društva, ispostavlja narudžbenice, između ostalog i potpisuje otpremnice. Društvo je sredinom 2014. ocijenilo postupak utroška goriva te evidentiranja i zbrinjavanja otpada na odlagalištima otpada kao područja poslovanja u kojima je moguć rizik pojavljivanja prijevара. Za područja blagajničkog poslovanja, naplate prihoda i poslovanja stanice za tehnički pregled, u kojima je moguć rizik pojavljivanja prijevара, nisu provedeni postupci otkrivanja nepravilnog postupanja. Odgovarajuće protumjere i akcijski planovi kako bi se upravljalo rizicima pojavljivanja prijevара nisu donesene. Reviziju financijskih izvještaja za 2013. je obavila vanjska revizija koja je dala mišljenje da financijski izvještaji daju istinit i fer prikaz u svim značajnim odrednicama financijskog položaja društva, osim mišljenja s rezervom za višu iskazanu vrijednosti dugotrajne financijske imovine. Društvo nije donijelo pisane procedure o provođenju i funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola, a funkcioniranje unutarnjih kontrola se ne ocjenjuje. Općim aktima je utvrđeno odobravanje samo pojedinih financijskih transakcija iznad određenih iznosa.

Društvo Elektro-voda d.o.o., Cres je funkcioniranje unutarnjih kontrola uredilo Izjavom o osnivanju kojim su utvrđene nadležnosti direktora, Nadzornog odbora i Skupštine, internim aktom kojima su uređeni postupci u vezi vođenja, izdavanja, kolanja, potpisivanja, odlaganja i čuvanja isprava i poslovnih knjiga kao i pojedinačnim odlukama direktora. Vanjska revizija obavila je reviziju financijskih izvještaja za 2013. prema kojoj su podaci u financijskim izvještajima za 2013. iskazani fer i objektivno, osim za potraživanja u iznosu 447.117,00 kn i zalihe u iznosu 400.000,00 kn, zbog čega je izraženo mišljenje s rezervom. Svakodnevno poslovanje, direktor kontrolira putem rukovoditelja organizacijskih jedinica. Društvo dijelom provodi analitičke postupke praćenja pokazatelja, ispitivanja te kontrole pojedinih poslovnih procesa (skladišno poslovanje, korištenje radnih strojeva, utrošak goriva) u kojima je prisutan veći rizik prijevара. Unutar financijsko računovodstvene službe ustrojene su kontrole koje bi trebale osigurati sveobuhvatnost, točnost i pravilnost transakcija. Račune dobavljača ovjeravaju ovlaštene osobe društva te ih prosljeđuju računovodstvenom odjelu na kontrolu i likvidaciju. Nakon toga se prosljeđuju računovodstvu gdje se provjerava računska ispravnost i račune likvidira voditelj računovodstva. Isplate ovjeravaju dva ovlaštena zaposlenika, a kontrolu i ovjeru računa obavljaju zaposlenici zaduženi za pojedine nabave. Direktor odobrava financijske transakcije i zaključuje ugovore, ali donošenje poslovnih odluka koje prethode stvaranju ugovornih odnosa nije dokumentirano ni zabilježeno. Društvo ne ocjenjuje funkcioniranje unutarnjih kontrola i specifična područja svoga poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара i nije razvilo odgovarajuće protumjere i akcijske planove kako bi upravljalo tim rizicima. Nije uspostavilo odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa.

Analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevара

Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka je postupke i tehnike otkrivanja prijevара uspostavilo u okviru dokumentacije sustava upravljanja kvalitetom i propisanih postupaka poslovnih procesa te pojedinačnih odluka direktora kojom su obuhvaćene sve razine odgovornosti. Donijelo je računovodstvene politike te primjenjuje računski plan koji odgovara potrebama poslovanja.

Društvo prati i analizira rizična područja poslovanja, usklađuje izvode otvorenih stavaka kupaca i dobavljača, provodi analitičke provjere računa u glavnoj knjizi i pomoćnim evidencijama, popisuje stvarno stanje imovine i usklađuje s knjigovodstvenim, osigurava naplatu potraživanja, kontrolira naplatu javnog prijevoza, blagajničko poslovanje, provodi ocjenjivanje i selekcijski postupak pri zapošljavanju te kontrolu kvalifikacija, svjedodžbi i diploma. Općim aktima je uredilo postupke javne nabave, a donošenje odluka koje prethode zaključivanju ugovora je zabilježeno i dokumentirano. Osobe koje sudjeluju u postupcima javne nabave potpisale su izjave o nepostojanju sukoba interesa, a odredba o nepostojanju sukoba interesa društva objavljena je na mrežnim stranicama. Društvo nadzire podatke koji se odnose na nabavu, odobravanje te izvršavanje ugovorenih nabava. Vodi mjesečne evidencije potrošnje goriva te odstupanja od prosječne potrošnje. U slučaju utvrđenih razlika, odnosno manjkova goriva iznad dozvoljenih granica kod isporuke, dobavljačima se šalju reklamacije, a za manjkove goriva utvrđene popisom terete se odgovorne osobe. Poduzimaju se mjere za sprječavanje nastanka manjkova. Fizičku zaštitu imovine društvo je osiguralo cjelodnevnom zaštitarskom službom, primjenom propisanih sigurnosnih uvjeta, video nadzorom većeg dijela radnih i prodajnih mjesta te autobusa i protuprovalnim uređajem na centralnom prodajnom mjestu. Etički kodeks sadrži odredbe o obvezi istraživanja svih pritužbi, povjerljivosti podataka, zaštite osoba koje su prijavile kršenje kodeksa, povratnih informacija te redovnog praćenja usklađenosti s kodeksom podataka prijavljenih putem raznih dostupnih kanala. Korisnici usluga, poslovni partneri i građani mogu podnijeti prijave i pritužbe putem kontaktne adrese elektroničke pošte na mrežnim stranicama društva. Općim aktom nisu detaljno uređeni zahtjevi za izvješćivanjem o sumnji na prijevaru te nisu uspostavljeni anonimni kanali dojave. Prema obrazloženju odgovorne osobe nisu primljene pritužbe koje mogu ukazivati na prijevarne aktivnosti.

Društvo Energo d.o.o., Rijeka je postupke i tehnike otkrivanja mogućih prijevara djelomično uspostavilo u okviru redovnih radnih zadataka zaposlenika. Donijelo je računovodstvene politike te primjenjuje računski plan koji odgovara potrebama poslovanja. Poslovne promjene evidentira u poslovnim knjigama na temelju izvornih dokumenata i primjenjuje sustav odobrenja i ovlaštenja. Kontrolira blagajničko poslovanje, provodi analitičke provjere računa u glavnoj knjizi s pomoćnim evidencijama te popisuje i usklađuje knjigovodstveno stanje imovine sa stvarnim. Općim aktom je uredilo postupke javne nabave. Fizičku zaštitu imovine društvo je osiguralo cjelodnevnom zaštitarskom službom, primjenom propisanih sigurnosnih uvjeta te video nadzorom većine radnih mjesta. Kodeksom je utvrđeno ukoliko zaposlenik ili suradnik koji podnese utemeljenu prijavu o kršenju Kodeksa ili Zakona, ne smije zbog toga snositi sankcije ili biti diskriminiran u budućem radu. Sumnjive transakcije, skriveni odnosi među pojedincima, organizacijama i događajima se ne istražuju. Postupcima i tehnikama otkrivanja prijevara nisu obuhvaćene sve razine odgovornosti unutar društava te društvo ne nadzire podatke koji se odnose na područja podložna prijavi (korištenje službenih vozila, mobilnih telefona te javnu nabavu i izvršenje ugovora). Društvo nije općim aktom uredilo zahtjeve za izvješćivanje o sumnji na prijevaru te uspostavilo anonimne kanale dojave za ukazivanje na sumnjive aktivnosti. Prema obrazloženju odgovorne osobe nije bilo pritužbi koje mogu ukazivati na prijevarne aktivnosti.

Društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka je postupke i tehnike otkrivanja mogućih prijevara uspostavilo u okviru redovnih radnih zadataka zaposlenika, te dijelom putem Sustava za upravljanje poslovnim procesima. Donijelo je računovodstvene politike te primjenjuje računski plan koji odgovara potrebama iskazivanja analitike po mjestima troška. Poslovne promjene evidentira u poslovnim knjigama na temelju izvornih dokumenata.

Naputkom o nabavi za roba, radova i usluga, uredilo je postupke nabave, a donošenje odluka koje prethode zaključivanju ugovora o nabavi je zabilježeno i dokumentirano. Osobe koje sudjeluju u postupcima javne nabave potpisale su izjave o nepostojanju sukoba interesa, a odredba o nepostojanju sukoba interesa društva objavljena je na mrežnim stranicama. Društvo nadzire i prati podatke koji se odnose na nabavu, odobravanje i izvršavanje ugovorenih nabava te blagajničko poslovanje. Korisnici usluga, poslovni partneri i zaposlenici mogu podnijeti prijavu u slučaju sumnje o povredi Etičkog kodeksa povjereniku za etiku pisanim putem ili na adresu elektroničke pošte objavljenu na mrežnim stranicama društva. Etičkim kodeksom je zajamčena anonimnost i zaštita osoba koje izvijeste o sumnji na prijevare. Društvo ne istražuje sumnjive transakcije, skrivene odnose među pojedincima, organizacijama i događajima. Postupcima i tehnikama otkrivanja prijevara nisu obuhvaćene upravljače i operativne razine odgovornosti unutar društva.

Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena je postupke i tehnike otkrivanja prijevara dijelom uspostavilo u okviru redovnih radnih zadataka rukovoditelja. Prema obrazloženju odgovorne osobe nije bilo pritužbi koje mogu ukazivati na prijevarne aktivnosti. Za otkrivanje prijevara društvo nije uspostavilo odgovarajuće analitičke i druge postupke. Općim aktima nisu uređeni zahtjevi za izvješćivanje o sumnji na prijevaru kojima bi se zajamčilo anonimnost i zaštitu osoba koje izvijeste o sumnji na prijevaru te uspostavilo anonimne kanale dojave za zaposlenike, korisnike usluga, dobavljače i druge interesne skupine.

Društvo Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko provodi određene postupke unutarnje kontrole kroz podjelu dužnosti, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje pojedinih poslovnih postupaka zaposlenika. Donijelo je računovodstvene politike te primjenjuje računski plan koji odgovara potrebama iskazivanja analitike po mjestima troška. Poslovne promjene evidentira u poslovnim knjigama na temelju izvornih dokumenata. Donijelo je Pravilnik o provedbi postupaka bagatelne nabave. Društvo vodi evidenciju o primljenim pritužbama korisnika komunalnih usluga putem urudžbenog zapisnika, dok prema obrazloženju odgovorne osobe nije bilo pritužbi koje mogu ukazivati na prijevarne aktivnosti. Općim aktom nije uredilo zahtjeve za izvješćivanjem o sumnji na prijevaru, zajamčilo anonimnost i zaštitu osoba koje izvijeste o sumnji na prijevaru te uspostavilo anonimne kanale dojave za zaposlenike, korisnike usluga, dobavljače i druge interesne skupine.

Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko je postupke i tehnike otkrivanja prijevara dijelom uspostavilo u okviru redovnih radnih zadataka rukovoditelja. U 2014. je kao rizično područje poslovanja pratilo ugostiteljsku djelatnost putem redovnih popisa zaliha i praćenje prometa ugostiteljskog objekta. Sumnjive transakcije, skriveni odnosi među pojedincima, organizacijama i događajima se ne istražuju. Za otkrivanje prijevara nije uspostavilo odgovarajuće analitičke i druge postupke. Općim aktima nisu uređeni zahtjevi za izvješćivanje o sumnji na prijevaru kojima bi se zajamčilo anonimnost i zaštitu osoba koje izvijeste o sumnji na prijevaru te uspostavljeni anonimni kanali dojave za zaposlenike, korisnike usluga, dobavljače i druge interesne skupine. Prema obrazloženju odgovorne osobe nije bilo pritužbi koje mogu ukazivati na prijevarne aktivnosti.

Društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres je poduzelo aktivnosti za uspostavu odgovarajućih postupaka za otkrivanje prijevara u područjima koja u kojima je prisutan rizik pojavljivanja prijevara (utrošak goriva i zbrinjavanje otpada). Sumnjive transakcije, skriveni odnosi među pojedincima, organizacijama i događajima se ne istražuju.

Postupcima i tehnikama otkrivanja prijevара nisu obuhvaćene sve razine odgovornosti unutar društava te društvo ne nadzire podatke koji se odnose na područja podložna prijevarama (javna nabava i izvršavanje ugovora, blagajničko poslovanje, obračuni plaća, između ostalog i tehnički pregled vozila). Društvo vodi evidenciju o primljenim pritužbama korisnika komunalnih usluga, ali nije donijelo pisane procedure o postupanju i izvješćivanju o zaprimljenim prijavama i postupcima po prijavama. Prema obrazloženju odgovorne osobe nije bilo pritužbi koje mogu ukazivati na prijevorne aktivnosti. Za otkrivanje prijevара nije uspostavilo odgovarajuće analitičke i druge postupke. Općim aktima nisu uređeni zahtjevi za izvješćivanje o sumnji na prijevarama kojima bi se zajamčilo anonimnost i zaštitu osoba koje izvijeste o sumnji na prijevarama te uspostavilo anonimne kanale dojava za zaposlenike, korisnike usluga, dobavljače i druge interesne skupine.

Društvo Elektro-voda d.o.o., Cres je postupke i tehnike otkrivanja prijevара djelomično uspostavilo u okviru provedbe internog akta o načinu tijeka i kontrole dokumenata i pojedinačnim odlukama direktora. Donijelo je računovodstvene politike te primjenjuje računski plan koji odgovara potrebama poslovanja. Društvo dijelom prati rizična područja poslovanja (skladišno poslovanje, betonara, korištenje radnih strojeva, utrošak goriva). Sumnjive transakcije, skriveni odnosi među pojedincima, organizacijama i događajima se ne istražuju. Općim aktom nije uredilo postupke nabave roba, radova i usluga, a donošenje odluka koje prethode zaključivanju ugovora o nabavi nije prikladno zabilježeno i dokumentirano. Društvo ne nadzire i ne prati podatke koji se odnose na nabavu te izvršavanje ugovorenih nabava. Vodi mjesečne evidencije potrošnje goriva te odstupanja od prosječne potrošnje, ali evidencije ne sadrže obrazloženja odstupanja potrošnje veće od prosječne. Na temelju mjesečnih popisa materijala na betonari utvrđeni su manjkovi cementa. U zapisnicima o popisu uzroci manjkova nisu obrazloženi i nisu poduzimane mjere za sprječavanje njihova nastanka. Fizičku zaštitu imovine društvo je osiguralo video nadzorom (osam kamera postavljenih na poslovnoj zgradi). Za otkrivanje prijevара nije uspostavilo odgovarajuće analitičke i druge postupke. Općim aktom društvo nije uredilo zahtjeve za izvješćivanjem o sumnji na prijevarama, zajamčilo anonimnost i zaštitu osoba koje izvijeste o sumnji na prijevarama te uspostavilo anonimne kanale dojava za zaposlenike, korisnike usluga, dobavljače i druge interesne skupine. Prema obrazloženju odgovorne osobe nije bilo pritužbi koje mogu ukazivati na prijevorne aktivnosti.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: politike i postupci za sprječavanje prijevара, odgovornost rukovoditelja i zaposlenika za sprječavanje prijevара, sustav unutarnjih kontrolа s obzirom na pojavnost prijevара te analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevара.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na politike i postupke za sprječavanje prijevара, odgovornost rukovoditelja i zaposlenika za sprječavanje prijevара, sustav unutarnjih kontrolа s obzirom na pojavnost prijevара te analitičke i druge postupke za otkrivanje prijevара.

1. Politike i postupci za sprječavanje prijevара

1.1. Društva Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka i Rijeka sport d.o.o., Rijeka su odredbe o etičkim vrijednostima, poslovnim načelima i obvezama prema interesnim skupinama uredila etičkim kodeksima te su ih objavila na svojim mrežnim stranicama. S obzirom na to da su društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena po veličini razvrstana u male poduzetnike s malim brojem zaposlenih nije za očekivati da imaju u pisanom obliku etički kodeks. Društva Autotrolej d.o.o., Rijeka i Elektro-voda d.o.o., Cres su davanje i primanje poklona i ugošćavanja dijelom uredila etičkim kodeksima, odnosno odlukama direktora u kojima nisu navedena radna mjesta koja imaju pravo na raspolaganje sredstvima reprezentacije te najviša dozvoljena vrijednost pri darivanju i primanju poklona. Društva Autotrolej d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko su općim aktima uredila korištenje imovine u poslovne svrhe. Sva trgovačka društva obuhvaćena revizijom su donošenjem odluka uredila aktima o osnivanju, a društva Autotrolej d.o.o., Rijeka i Rijeka sport d.o.o., Rijeka i sustavom upravljanja kvalitetom i mapom poslovnih procesa. Društva Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres te Elektro-voda d.o.o., Cres nemaju dokument u kome su navedene etičke vrijednosti, poslovna načela i obvezama prema interesnim skupinama. Društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko te Komunalac d.o.o., Vrbovsko davanje i primanje poklona i ugošćavanja nisu uredila općim aktom. Tijekom 2014. društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka je dalo donacije u ukupnom iznosu 377.780,00 kn bez prethodno utvrđenih kriterija. U trgovačkim društvima obuhvaćenim revizijom donošenje odluka je većinom potkrijepljeno zapisnicima, bilješkama, izvješćima i drugom dokumentacijom, osim kod donošenja odluka društva Elektro-voda.d.o.o., Cres u području nabave roba, radova i usluga, te pojedinih odluka društva Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalnog društva Kostrena d.o.o., Kostrena, Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres u području zapošljavanja. Odluke skupštine društava Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres te Elektro-voda d.o.o., Cres nisu evidentirane u knjigama odluka, što je obveza propisana aktima o osnivanju, odnosno odredbama Zakona o trgovačkim društvima. Izravnim dokaznim ispitivanjem su utvrđene nepravilnosti u područjima zapošljavanja, obračuna plaća, korištenja službenih vozila i privatnih vozila u službene svrhe te kontrole utroška goriva, korištenja mobilnih telefona i kreditnih kartica, zaduživanja te objave podataka i informacija društava na mrežnim stranicama.

Državni ured za reviziju predlaže općim aktima urediti etičke vrijednosti, poslovna načela i obveze prema interesnim skupinama te postupanja u slučaju njihovih povreda (društva Komunalac d.o.o, Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres). Predlaže općim aktima detaljnije utvrditi koja radna mjesta imaju pravo na raspolaganje sredstvima reprezentacije te najvišu dozvoljenu vrijednost pri darivanju i primanju poklona (društva Autotrolej d.o.o., Rijeka i Elektro-voda d.o.o., Cres). Nadalje, predlaže davanje i primanje poklona i ugošćavanja urediti općim aktom (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka te Komunalac d.o.o., Vrbovsko). Državni ured za reviziju predlaže utvrditi kriterije za dodjelu donacija (društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka). Isto tako, predlaže odluke skupštine evidentirati u knjigama odluka propisanim aktima o osnivanju (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres).

- Zapošljavanje

Društva Energo d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko sistematizacijom radnih mjesta nisu utvrdila potreban broj izvršitelja. U sistematizaciju radnih mjesta društva Energo d.o.o., Rijeka su uvedena nova radna mjesta koja su popunjena, a za koja Uprava nije pribavila suglasnost Nadzornog odbora, iako je bila u obvezi prema Društvenom ugovoru. U Komunalnom društvu Kostrena d.o.o., Kostrena je popunjeno jedanaest radnih mjesta putem javnih natječaja. Društva Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres za zapošljavanje nisu objavila natječaje niti su popunjavanje radnih mjesta oglasila putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Tijekom 2014. u društvu Rijeka sport d.o.o., Rijeka su četiri zaposlenika zaključila ugovore o radu na određeno vrijeme. U društvu Komunalac d.o.o., Vrbovsko su radni odnos zasnovala 32 zaposlenika na neodređeno vrijeme, u društvu Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres jedanaest zaposlenika na neodređeno vrijeme, a u društvu Elektro-voda d.o.o., Cres pet zaposlenika na određeno vrijeme. U društvima Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Komunalac d.o.o., Vrbovsko te Elektro-voda d.o.o., Cres nisu osnovana povjerenstva za odabir kandidata, kriteriji za ocjenjivanje i rangiranje kandidata nisu utvrđeni, zapisnici o obavljenim razgovorima nisu sastavljeni te nisu donesene pisane odluke o odabiru kandidata. Prije zasnivanja radnog odnosa tročlana komisija je u društvu Energo d.o.o., Rijeka u jednom slučaju sastavila izvještaj o pregledu pristiglih ponuda, dok u preostala četiri nije. Kriteriji za ocjenjivanje i rangiranje kandidata nisu utvrđeni. Odluke o zapošljavanju je donio direktor. Prije zasnivanja radnog odnosa stručna komisija u društvu Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres nije provjeravala radnu i stručnu sposobnost kandidata (razgovori, testovi, praktični zadaci), što je predviđeno odredbama Pravilnika o radu. Član uprave je donio odluke o zapošljavanju. Kriteriji na temelju kojih su donesene odluke o odabiru kandidata nisu utvrđeni.

U vezi zapošljavanja Državni ured za reviziju predlaže sistematizacijom radnih mjesta utvrditi potreban broj izvršitelja (društva Energo d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko) te pribaviti suglasnost nadzornog odbora na izmjene sistematizacije prije popunjavanja novih radnih mjesta (društvo Energo d.o.o., Rijeka).

Radi veće transparentnosti poslovanja, predlaže popunjavati radna mjesta oglašavanjem putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje ili objavom natječaja (društva Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres). Za zapošljavanje predlaže utvrditi kriterije za ocjenjivanje i rangiranje kandidata, voditi zapisnike o postupku izbora kandidata (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres) te donijeti pisane odluke o odabiru kandidata (društva Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena i Elektro-voda d.o.o., Cres).

- Obračun plaća

Tijekom 2014. društva Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres su pojedinim zaposlenicima obračunavala i isplaćivala stimulativni dio plaće bez određenih kriterija i mjerila za obračun. Odredbama pravilnika o radu navedenih društava predviđena je mogućnost isplate stimulativnih dodataka na plaću u rasponu od 5,0 % do 20,0 % na mjesečnu bruto plaću. Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka je za 59 zaposlenika isplatilo stimulativne dodatke na plaću u godišnjem bruto iznosu 216.233,00 kn na temelju odluka direktora s obrazloženjem iznimnog doprinosa u radu. Tijekom 2014. stimulativni dio plaće u društvu Energo d.o.o., Rijeka je primalo osam zaposlenika na radnim mjestima voditelja automatskog procesa upravljanja geografsko informacijskim sustavom, rukovoditelja računovodstveno planskih poslova, rukovoditelja radne jedinice proizvodnje toplinske energije, stručnog suradnika za projektiranje, vodećeg punitelja motornih vozila stlačenim plinom, samostalnog suradnika za vođenje projekata te glavnog skladištara u godišnjem bruto iznosu 152.453,00 kn. Dodaci su isplaćivani na temelju pojedinačnih odluka direktora u rasponu od 15,0 % do 50,0 % bez pisanog obrazloženja, što je više od propisanog odredbama Pravilnika o radu (20,0 %). Tijekom 2014. u društvu Rijeka sport d.o.o., Rijeka su isplaćeni stimulativni dodaci na plaću u iznosu 205.497,00 kn. Pojedinim zaposlenicima su za vrijeme korištenja godišnjih odmora isplaćeni navedeni dodaci, iako su u mjesecu odradili manje od deset radnih dana. Prema odredbama Pravilnika o radu navedenog društva za isplaćivanje dodatka uvjet je odrađeno najmanje deset radnih dana tijekom mjeseca. Tijekom 2014. su u Komunalnom društvu Kostrena d.o.o., Kostrena na temelju odluka direktora, isplaćivani stimulativni dodaci na plaću u godišnjem bruto iznosu 11.347,00 kn. Prema odredbama Pravilnika o radu, radniku se može isplatiti stimulativni dio plaće u slučaju kada opseg i kvaliteta obavljenih poslova premašuje standardne rezultate, a koji nisu bili utvrđeni. Za 2014. su u društvu Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres isplaćene naknade za stimulativni dio plaće, dežurstva i pripravnosti te prekovremeni rad. Prema odredbama Pravilnika o radu član uprave ili druga ovlaštena osoba može posebnom odlukom utvrditi stimulativni dio plaće ukoliko ocjeni da određeni zaposlenik ostvaruje radni učinak veći od očekivanog bilo po kvaliteti ili kvantiteti. Stimulacije su isplaćivane na temelju pojedinačnih odluka člana uprave u rasponu od 10,0 % do 20,0 %, bez utvrđene osnove za obračun. Nije vidljivo koliko su isplaćene stimulacije svakom pojedinom zaposleniku, jer je povećavan koeficijent za određeni postotak, što nije transparentno. Pokazatelji koji se odnose na kvalitetu i kvantitetu radnog učinka nisu utvrđeni. Naknade za dežurstvo i pripravnost isplaćene su u iznosu 216.600,00 kn i nisu predviđene odredbama Pravilnika o radu.

Odlukom člana uprave iz svibnja 2014. naknada za dežurstvo i pripravnost je utvrđena za četiri radna mjesta. Nije utvrđeno kako se obračunava naknada za dežurstvo i u kojem iznosu se isplaćuje. U 2014. naknadu za dežurstvo i pripravnost je dobivalo 19 zaposlenika kojima je u 2014. isplaćeno u ukupnom iznosu 216.600,00 kn (od 9.450,00 kn do 18.300,00 kn pojedinačno). Naknada je isplaćivana i zaposlenicima koji nisu bili navedeni u odluci direktora. U 2014. naknade za prekovremeni rad iznosile su 191.560,00 kn. U pojedinim slučajevima zaposlenici su radili prekovremeno i više od 180 sati godišnje što nije u skladu s propisima o radu. Za 2014. je u društvu Elektro-voda d.o.o., Cres isplaćen stimulatívni dio plaće u godišnjem bruto iznosu 276.783,00 kn. Prema Odluci direktora iz 2014., voditelj gradilišta može djelatniku odrediti stimulatívni dio plaće ukoliko je njegova efektivna od norme predviđene za određeni proces rada, a koja nije bila utvrđena.

U vezi obračuna i isplate stimulatívnog dijela plaće Državni ured za reviziju predlaže odrediti kriterije i mjerila za obračun (društva Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres) te obračunavati i isplaćivati stimulatívni dio plaće do visine utvrđene odredbama Pravilnika o radu (društvo Energo d.o.o., Rijeka). Predlaže isplaćivati naknade za dežurstva i pripravnost u skladu s odredbama Pravilnika o radu, a za prekovremeni rad pridržavati se dozvoljenog broja sati propisanih zakonskim odredbama o radu te preispitati opravdanost odredbi Pravilnika o radu s obzirom da se njegovom primjenom omogućava povećanje plaća bez unaprijed utvrđenih kriterija i mjerila (društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres).

- Korištenje službenih vozila i privatnih vozila u službene svrhe te kontrola utroška goriva

Društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres nisu općim aktima uredila korištenje službenih vozila. Društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres nisu vodila cjelovite evidencije o korištenju službenih vozila, odnosno utrošku goriva. Na navedeni način nije kontrolirano korištenje vozila i utrošak goriva te se ne može ocijeniti opravdanost korištenja u poslovne svrhe. Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka koristi četiri službena osobna vozila za poslovne potrebe stručnih službi i uprave, od kojih za službeno vozilo dodijeljeno na cjelodnevnu uporabu ne vodi evidenciju o prijeđenim kilometrima i svrsi korištenja. Društvo Energo d.o.o., Rijeka koristi 19 službenih osobnih vozila, a troškovi goriva za 2014. iznose 203.349,00 kn. Pored navedenog, direktor je koristio usluge najma vozila za koje je u 2014. plaćeno 118.778,00 kn. Za deset službenih vozila nisu vođeni putni radni listovi i evidencije o korištenju. Za preostala vozila, evidencije o korištenju vode se na način da zbirno sadrže početno i završno stanje brojila za jedan mjesec, umjesto po danima te bez svrhe korištenja. Društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka koristi dva službena vozila za koja se vode evidencije o korištenju koje ne sadrže svrhu korištenja, utrošak goriva i normative proizvođača o potrošnji tako da nisu analizirana moguća odstupanja od prosječne potrošnje goriva po prijeđenom kilometru. Putni radni listovi vozila društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko dijelom ne sadrže podatke o vremenu korištenja vozila, lokaciji, početnoj i završnoj kilometraži te svrsi korištenja. U evidencije nije upisana potrošnja goriva po normativima proizvođača vozila, a uz izračun prosječne mjesečne potrošnje goriva, koje varira, nisu dana obrazloženja.

Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko ima 14 gospodarskih vozila, jedan autobus i četiri osobna vozila. Prema evidenciji utroška goriva, za 2014. je ostvaren trošak goriva u iznosu 298.378,00 kn. Za većinu vozila se vode putni radni listovi koji u pojedinim slučajevima ne sadrže opis poslova koji se obavljaju, lokaciju, količinu točenog goriva, broj prijeđenih kilometara te odstupanja potrošnje goriva u odnosu na normativ proizvođača. Mjesečne evidencije potrošnje goriva po vozilima nisu potpune te se podaci za pojedina vozila ne slažu s podacima evidentiranim u putnim radnim listovima. Za povećanu potrošnju goriva pojedinih vozila nisu utvrđeni razlozi. Društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres ima tri osobna vozila, 29 teretnih, tri radna stroja, dva mopeda, dva traktora te brodicu za koje su troškovi goriva za 2014. iznosili 864.023,00 kn. Putni radni listovi u pojedinim slučajevima ne sadrže svrhu korištenja, utrošak goriva, kao ni potrošnju goriva po normi. Račune za gorivo nije kontrolirala i ovjerila ovlaštena osoba. Društvo mjesečno prati potrošnju goriva po vozilima, ali evidencije ne sadrže analize i obrazloženja potrošnje veće od prosječne. Društvo Elektro-voda d.o.o., Cres ima 13 kamiona i 13 strojeva te jedno službeno osobno vozilo za koje su u 2014. ostvareni troškovi goriva u iznosu 1.473.415,00 kn. Ustrojene su evidencije korištenja službenih vozila, prijeđenih kilometara i utroška goriva. Odstupanja od prosječne potrošnje goriva prema normativima proizvođača nisu obrazložene. Dio pojedinačnih računa za gorivo (slip) nije potpisan i nije naveden naziv stroja ili vozila koje je gorivo koristilo. Rashodi za korištenje privatnih automobila u službene svrhe (22 zaposlenika) su ostvareni u iznosu 187.406,00 kn. Društvo je službeno osobno vozilo dalo na korištenje članu skupštine društva za poslovne potrebe te za koje podmiruje račune za gorivo. Za obavljanje djelatnosti (svakodnevno obilazak gradilišta, popravke strojeva i alata) poslovna je praksa društva korištenje privatnih automobila u službene svrhe, a odobrenja se daju usmeno. Zaposlenici su dnevno vodili evidenciju o korištenju vozila s propisanim podacima te je obavljana formalna i računska provjera računa. Usporedba naznačene prijeđene kilometraže u mjesečnim evidencijama u odnosu na izračun prema planeru putovanja Hrvatskog autokluba nije obavljana. Provjerom navedenog u pojedinim slučajevima su utvrđena odstupanja, a za koja nisu bila navedena obrazloženja.

Državni ured za reviziju predlaže općim aktima urediti korištenje službenih vozila (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres). Predlaže preispitati opravdanost broja zaposlenika koji koriste neograničeno službena vozila i usluge najma vozila (društvo Energo d.o.o., Rijeka) te ustrojiti evidenciju o korištenju službenog vozila dodijeljenog na cjelodnevno korištenje s podacima o vremenu korištenja, početnom i završnom stanju brojila, odredištu i svrsi te s priloženim računima za gorivo, kako bi se mogla ocijeniti opravdanost korištenja vozila i utrošak goriva u poslovne svrhe (društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka). Nadalje, predlaže voditi putne radne listove i evidenciju o utrošku goriva iz kojih je vidljiv opis poslova, količina točenog goriva, potrošnja goriva po normativima proizvođača, stvarna potrošnja i obrazloženja odstupanja (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres). Isto tako, predlaže kontrolirati i ovjeravati račune za nabavu goriva (društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres) te kontrolirati korištenje privatnih automobila u službene svrhe (društvo Elektro-voda d.o.o., Cres).

- Korištenje mobilnih telefona

Društva Energo d.o.o., Rijeka i Rijeka sport d.o.o., Rijeka, nisu općim aktima uredila korištenje službenih mobilnih telefona. U društvu Autotrolej d.o.o., Rijeka pravo na korištenje mobilnog telefona do 200,00 kn, odnosno 150,00 kn mjesečno ostvaruju rukovoditelji službi, dok direktor ostvaruje pravo na korištenje mobilnog telefona bez ograničenja. Telefonski troškovi su za 2014. ostvareni u iznosu 197.457,00 kn, od čega se na troškove mobilnih telefona odnosi 116.614,00 kn. Troškovi mobilnog telefona koji se koristi bez ograničenja se ne kontroliraju i ne pravdaju poslovnim potrebama. Mobilne telefone u društvu Energo d.o.o., Rijeka koristi 71 zaposlenik u četiri različita tarifna paketa. Pravo na korištenje mobilnih telefona bez ograničenja ima 15 zaposlenika na rukovodećim radnim mjestima. Troškovi mobilnih telefona za 2014. iznosili su 138.287,00 kn. Kontrola korištenja mobilnih telefona u poslovne svrhe se ne provodi. U društvu Rijeka sport d.o.o., Rijeka 14 zaposlenika koristi mobilne telefone.

Državni ured za reviziju predlaže općim aktima urediti korištenje službenih mobilnih telefona (društva Energo d.o.o., Rijeka i Rijeka sport d.o.o., Rijeka). S obzirom na visinu troškova mobilnih telefona predlaže utvrditi ograničenja korištenja isključivo za poslovne svrhe (društvo Energo d.o.o., Rijeka). Umjesto prava na korištenje mobilnog telefona bez ograničenja, predlaže odrediti dozvoljenu visinu u skladu sa stvarnim poslovnim potrebama radnog mjesta (društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka).

- Korištenje kreditnih kartica

Društvo Energo d.o.o., Rijeka nije općim aktom uredilo korištenje poslovnih kreditnih kartica. Tri poslovne kreditne kartice koriste direktor, zamjenik direktora i rukovoditeljica službe za plaćanje troškova reprezentacije, hotelskog smještaja, goriva, avionskih karata i cestarine. U 2014. putem poslovnih kreditnih kartica je ostvaren promet 104.024,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže općim aktima urediti korištenje kreditnih kartica kojim bi bilo uređeno pravo i dozvoljena visina korištenja (društvu Energo d.o.o., Rijeka).

- Zaduživanje

Društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres nije pribavilo suglasnosti Skupštine društva za zaduživanja za izgradnju poslovne zgrade u kunskoj protuvrijednosti 856.919 EUR te za tekuću likvidnost kod poslovnih banaka i trgovačkog društva za javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju u ukupnom iznosu 1.201.612,00 kn, što je bilo u obvezi prema odredbama Društvenog ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže zaduživati se uz prethodnu suglasnost osnivača i skupštine (društvu Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres).

- Objava podataka i informacija društava na mrežnim stranicama

Trgovačka društva obuhvaćena revizijom, osim društva Elektro-voda d.o.o., Cres su obveznici primjene odredbi Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13).

Na svojim mrežnim stranicama nisu objavila sve propisane podatke i informacije. Društva Energo d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Rijeka sport d.o.o., Rijeka nisu objavila godišnje planove, programe, strategije, izvještaje o radu te financijska izvješća. Društvo Energo d.o.o., Rijeka i Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena nisu objavila opće akte, unutarnje ustrojstvo te zapisnike i zaključke sa službenih sjednica. Društvo Energo d.o.o., Rijeka nije objavilo informacije o postupcima javne nabave i dokumentaciji za nadmetanje, društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko registar ugovora o javnoj nabavi, a društva Autotrolej d.o.o., Rijeka i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres plan javne nabave za 2014. Društvo Elektro-voda d.o.o., Cres nema mrežnu stranicu, a odluke i druge informacije iz djelokruga rada objavljuje na oglasnoj ploči.

Državni ured za reviziju predlaže na mrežnim stranicama objaviti podatke i informacije propisane odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama (društva Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko te Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres) te na mrežnim stranicama osnivača objaviti odluke i druge informacije iz djelokruga rada (društvo Elektro-voda d.o.o., Cres).

- 1.2. *Vežano za radna mjesta koja imaju pravo na raspolaganje sredstvima reprezentacije društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka smatra da takvu odluku nije bilo potrebno donijeti jer rukovoditelji, voditelji ili ostali djelatnici nemaju odobreno korištenje reprezentacije. Za donacije navodi da su tijekom 2014. odobrene prema opravdanosti zahtjeva, na temelju zamolbi i odluka direktora te da su sve donacije za 2013. i 2014. objavljene na mrežnim stranicama prema preporukama Samostalnog sektora za suzbijanje korupcije Ministarstva pravosuđa. Vežano za stimulatívne dodatke na plaću navodi da ih određuje direktor na temelju pisanog prijedloga rukovoditelja i voditelja službi zbog iznimnog doprinosa u radu, dodatnog napora u organizaciji, racionalizaciji i standardizaciji poslova na vozilima, kvalitetnog i odgovornog obavljanja poslova tijekom razdoblja u kojem je voditelj na godišnjem odmoru i slično. Obrazlaže da su se prema navedenom poštivale odredbe Pravilnika o radu i da su time utvrđeni kriteriji i mjerila za obračun. U vezi službenog vozila dodijeljenog na cjelodnevnu uporabu navodi da se od 2015. obračunava plaća u naravi, a u skladu s poreznim propisima je smatralo da nije potrebno voditi evidenciju o prijeđenim kilometrima i svrsi korištenja. Nadalje, da se u slučaju službenog putovanja u nalogu ispisuju početno i završno stanje brojila, određište i svrha, kao i za svako službeno putovanje s ostalim vozilima. U okviru telefonskih troškova navodi da se na troškove mobilnih telefona odnosi 116.614,00 kn. Ističe da se mobilni telefoni koriste i za podatkovnu razmjenu podataka (e-mail) te se trošak telefona ne odnosi samo na govorne usluge. Napominje da, od ukupno 491 mobilnih pretplata, samo šest djelatnika ima odobrene troškove do određenog iznosa. Direktor ima pravo neograničenog korištenja mobilnog telefona u skladu s poslovnim potrebama radnog mjesta čiji je trošak tijekom 2014. mjesečno iznosio od 442,00 kn do 857,00 kn, osim za siječanj i listopad 2014. u iznosu 3.131,00 kn, odnosno 1.663,00 kn zbog službenih putovanja u inozemstvo. Vežano za objavu plana javne nabave na mrežnim stranicama je smatralo da ga društvo, kao sektorski naručitelj prema odredbama Zakona o javnoj nabavi, nije u obvezi objaviti.*

Društvo Energo d.o.o., Rijeka je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju i dane preporuke te u očitovanju navodi da su u međuvremenu doneseni akti koji se odnose na korištenje službenih vozila, poslovnih kartica i mobitela. Vezano uz sistematizaciju radnih mjesta navodi da je u tijeku sveobuhvatan proces uvođenja novih poslovno-informatičkih sustava, a preduvjet za uvođenje navedenog sustava je popisivanje poslovnih procesa, s orijentacijom na procesno upravljanje društvom, što će rezultirati novom organizacijom i sistematizacijom. S obzirom na sveobuhvatnost navedenog projekta, završetak se planira do konca 2016. U vezi objave podataka i informacija na mrežnim stranicama navodi da je u postupku kreiranje novog moderniziranog Interneta kojim se planira unaprijediti komunikaciju s korisnicima i koji će sadržavati potrebne podatke, koji se očekuje koncem srpnja 2015. Isto tako, navodi da se provode pripreme za otklanjanje drugih nepravilnosti utvrđenih u izvješću o obavljenoj reviziji.

Društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka je prihvatilo nalaz i dane preporuke Državnog ureda za reviziju. Iako primanje i davanje poklona i ugošćavanje nije u značajnijoj vrijednosti zabilježeno u društvu, navodi da je donijelo Pravilnik o specifičnim vrijednostima i pravilima za prevenciju korupcije, postupanje pri primanju darova, upravljanju sredstvima, povjerljivošću i nepristranošću, obavljanju dodatnog posla izvan radnog vremena te razdvajanju privatnih i poslovnih interesa. Za zapošljavanje obrazlaže da su popunjavanja svih radnih mjesta na neodređeno vrijeme, osim za preuzete zaposlenike od Grada Rijeka i sportskog društva Primorje 08, provodili upućivanjem poziva za dostavu prijave putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Nadalje navodi da su odstupanja od takve prakse učinjena samo kod zapošljavanja radnika na određeno vrijeme, do povratka stalno zaposlenih radnika s bolovanja ili porodiljskih dopusta, zbog hitnosti organiziranja nastavka poslovnih procesa. Navodi da je korištenje službenih vozila i službenih mobilnih telefonskih uređaja uređeno Pravilnikom koji je donesen u lipnju 2015. Navodi da namjerava ustrojiti knjigu odluka skupštine te na mrežnim stranicama objaviti izvještaje o radu i financijska izvješća. Nadalje navodi da namjerava ugraditi odredbe o kriterijima i mjerilima za obračunavanje stimulativnog dijela plaće u odredbe Pravilnika o radu koje će rukovoditeljima i direktoru olakšati predlaganje i odlučivanje, a djelatnicima omogućiti razumijevanje razloga donošenja konkretne odluke.

Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena navodi da su pri zapošljavanju novih djelatnika, u cilju maksimalne transparentnosti postupka, natječaje objavljivali na mrežnim stranicama Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, društva i Općine Kostrena. Kandidati, koji su ispunjavali formalne uvjete, su pozivani na razgovore i prema potrebi su provjeravane njihove sposobnosti. Vođene su zabilješke o provedenim postupcima, dok zapisnici o razgovoru i odluke o odabiru kandidata nisu doneseni u formalnom pisanom obliku. Pri zapošljavanju tijekom 2015. preporuka Državnog ureda za reviziju je izvršena. Vezano uz objavu podataka i informacija na mrežnim stranicama, društvo navodi da je tijekom 2014. redizajnirana mrežna stranica na kojoj korisnici usluga mogu samostalno dobiti informaciju o najčešćim upitima te mogu preuzeti potrebne obrasce i upute. Nadalje, društvo smatra da su transparentno objavljene cijene usluga i godišnja financijska izvješća s bilješkama te da službenik za informiranje pravodobno odgovara na sve pristigle zahtjeve. Nadalje smatra da zbog povjerljivosti pojedinih podataka, nije u interesu društva u cijelosti javno objavljivati zapisnike sa sjednica Skupštine i Nadzornog odbora. Druge važne informacije prema odredbama članaka 10. i 11. Zakona o pravu na pristup informacijama društvo namjerava objaviti na mrežnim stranicama.

Društvo Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko navodi da je na temelju usmene preporuke Državnog ureda za reviziju donijelo Pravilnik o specifičnim vrijednostima i pravilima za prevenciju korupcije, ponašanjima vezanim za primanje darova, upravljanje sredstvima, povjerljivošću i nepristranošću, obavljanju dodatnoga posla izvan radnoga vremena te razdvajanju privatnih i poslovnih interesa. Obrazlaže da je u 2015. ustrojilo knjigu odluka skupštine, dok je tijekom 2014. odlukama skupštine i nadzornog odbora bio dodijeljen urudžbeni broj i odložene su uz zapisnike u zasebnom registratoru. Navodi da je u svibnju 2015. usvojena sistematizacija radnih mjesta u skladu s potrebnim brojem izvršitelja prema Pravilniku o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe te da će nastojati pri popunjavanju radnih mjesta provoditi natječaje. Napominje da je postavljanjem sigurnosnih uložaka onemogućeno otuđivanje goriva, a pri kupnji goriva da se koriste poslovne kartice vezane uz registarsku oznaku vozila. Navodi da su putni radni listovi i evidencija utroška goriva tijekom 2014., vođeni prema sadržaju putnih radnih listova te tablično za stvarnu potrošnju goriva po pojedinom vozilu, no ne i u dijelu obrazloženja odstupanja što je ispravljeno u 2015. Za objavu podataka i informacija na mrežnim stranicama obrazlaže da je početkom 2015. pristupilo izradi mrežne stranice ta da je objavljivalo obavijesti o prikupljanju ponuda za nabavu roba, radova i usluga.

Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko navodi da je u travnju 2015. donijelo Etički kodeks te je imenovalo etičkog povjerenika. Vezano uz evidentiranje odluka skupštine u knjizi odluka, društvo obrazlaže da vodi registrator s odlukama i zapisnicima skupštine. U 2015. registrator je dopunjen popisom odluka sa svake pojedine sjednice te kratkim sadržajem odluka. Društvo je u travnju 2015. donijelo Pravilnik o specifičnim vrijednostima i pravilima za prevenciju korupcije, ponašanjima vezanim za primanje darova, upravljanje sredstvima, povjerljivošću i nepristranošću, obavljanju dodatnoga posla izvan radnoga vremena te razdvajanju privatnih i poslovnih interesa, u kojem je u jednom dijelu uređeno davanje i primanje poklona. Vezano uz zapošljavanje društvo navodi da odredbama Zakona o radu nije propisana obveza poslodavca o objavi javnih natječaja, obavještanju kandidata o rezultatima natječaja, odnosno ukoliko kandidate i obavijeste da u tu obavijest nisu dužni unijeti uputu o pravnom lijeku. Nadalje obrazlaže da je diskrecijsko pravo poslodavca da izabere kandidata za kojega smatra da je udovoljio njegovim kriterijima. Pravilnikom o radu koji se primjenjivao u 2014., propisana je mogućnost objave natječaja u javnom glasilu. S obzirom na veliki broj pristiglih zamolbi za zapošljavanje u 2014. te nastojanje hitnog realiziranja projekata i poboljšanja poslovanja, izbor kandidata se obavljao prema njihovim dostavljenim kvalifikacijama, potrebama društva i predviđenim kvalifikacijama za radno mjesto koje se popunjava. Na taj način su zapošljavanja obavljana na temelju odredbi Pravilnika o radu. Društvo navodi da će prema preporuci nastojati javno objavljivati oglas za popunjavanje radnog mjesta, ukoliko ne budu teret poslovanju društva, u svakom pojedinom slučaju u kojem se ukaže potreba za radnikom te će na taj način postupati u skladu s odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama. Vezano uz sistematizaciju radnih mjesta društvo navodi da namjerava utvrdi potreban broj izvršitelja. Nadalje, vezao uz korištenje službenih vozila i privatnih vozila u službene svrhe te kontrolu utroška goriva društvo obrazlaže da su putni radni listovi i evidencija utroška goriva za 2014. vođeni prema sadržaju putnih radnih listova te tablično za stvarnu potrošnju goriva po pojedinom vozilu, ali ne i u dijelu obrazloženja odstupanja. Društvo je u 2015. započelo s vođenjem putnih radnih listova i evidencija utroška goriva koja sadrži potrošnju goriva za svako pojedino vozilo po normativima proizvođača usporedivo sa stvarnom potrošnjom.

Isto tako društvo navodi da će na mrežnim stranicama objaviti podatke i informacije propisane odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama te da je u 2015. donesena Odluka o ostvarivanju prava na pristup informacijama.

Društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres navodi da će tijekom sljedeća tri mjeseca donijeti Etički kodeks, a odluke Skupštine evidentirati će se na način da će biti otvoren poseban urudžbeni broj za materijale i odluke sa Skupštine društva. Društvo donosi pisane odluke o izboru kandidata za zapošljavanje, a ubuduće namjerava zapošljavanje provoditi objavom natječaja putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Vezano uz ocjenjivanje i rangiranje kandidata, navodi da su za utvrđivanje kriterija za zapošljavanje potrebne detaljnije analize te da namjerava utvrditi način na koji će procjenjivati kandidate kako bi osiguralo što kvalitetniju radnu snagu koja udovoljava uvjetima posla i radnog mjesta. Društvo je do sada stimulatívni dio plaće isplaćivalo u postotku kojeg odredi član uprave, a na temelju povećanog radnog učinka u kvaliteti i kvantiteti. Sustavom financijsko upravljanje i kontrole je definiran obim posla i opis radnog mjesta, a ukoliko djelatnik zbog izvanrednih okolnosti obavlja posao koji mu nije definiran radnim mjestom dodjeljuje mu se stimulacija. Nadalje, društvo će uskladiti isplate naknade za dežurstvo u skladu sa Pravilnikom o radu, prekontrolirati će Pravilnik o radu i ukoliko je potrebno donijeti novi pravilnik ili izmijeniti ga u pojedinim dijelovima. Naknada za dežurstva isplaćuje se djelatnicima radne jedinice Pogrebe usluge koji u popodnevnim satima preuzimaju pokojnika i obavljaju druge poslove, a pratiti će se da djelatnici ne prijeđu dozvoljeni broj prekovremenih sati utvrđen Zakonom o radu. Društvo je donijelo odluku o korištenju mobilnih telefona, kao i odluku i dopunu odluke o korištenju službenih vozila. Nadalje, društvo obrazlaže da vodi evidenciju o potrošnji goriva po vozilu, ali nema usporedbu utroška s normativima proizvođača što planira uvesti. Djelatnici su dužni potpisati račun pri točenju goriva te društvo namjerava uspostaviti i dodatne kontrole poštuju li navedeno. Vezano uz zaduživanje društvo navodi da se u pravilu i zadužuje uz suglasnost Skupštine, ali za traženi kredit nije bilo moguće pribaviti suglasnost. Društvo će na svojim mrežnim stranicama objavljivati sve potrebne informacije regulirane Zakonom o pravu na pristup informacijama.

Društvo Elektro–voda d.o.o., Cres obrazlaže da namjerava donijeti etički kodeks u naredna tri mjeseca te u odluci o davanju i primanju poklona i ugošćavanju dodati ograničenja na godišnjoj razini i navesti radna mjesta koja imaju pravo na raspolaganje sredstvima reprezentacije. Popunjavanje radnih mjesta navodi da namjerava provoditi putem natječaja, na temelju kriterija za ocjenjivanje i rangiranje kandidata te pisanih odluka o odabiru kandidata za zapošljavanje. Obrazlaže da je poslovna praksa bila da stimulatívni dio plaće određuje voditelj gradilišta na temelju prekoračenja norme rada i težih uvjeta rada te da će ubuduće iznos stimulacije potkrijepiti odgovarajućom dokumentacijom. Navodi da društvo kontrolira korištenje privatnih automobila u službene svrhe u međugradskoj vožnji, dok je broj prijeđenih kilometara u gradskoj vožnji teže kontrolirati. Nadalje, da namjerava ustrojiti knjigu odluka skupštine te napraviti analizu isplativosti nabave službenih vozila u odnosu na korištenje privatnih vozila u službene svrhe.

2. Odgovornost rukovoditelja i zaposlenika za sprječavanje prijevara

- 2.1. Društva Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka i Rijeka sport d.o.o., Rijeka su donijela etičke kodekse koji služe kao smjernice zaposlenicima u pogledu etičkih standarda koje su obvezni primjenjivati u svom radu. Društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka je Etičkim kodeksom uredilo postupke za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevare. Društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko su odredbe o etičkim vrijednostima i etičkim pravilima ponašanja zaposlenika te postupanja u slučaju njihovih povreda uredila Pravilnikom o radu. Društva Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres te Elektro-voda d.o.o., Cres nisu općim aktima utvrdila etičke standarde kojih su se zaposlenici obvezni pridržavati u svom radu. Društva Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres te Elektro-voda d.o.o., Cres općim aktima nisu utvrdila postupke za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevare. Trgovačka društva obuhvaćena revizijom nisu održavala izobrazbu zaposlenika o prijevarama (što se smatra prijevarama, na koji način prijevare šteti društvu i kako treba prijaviti sumnjive aktivnosti).

Državni ured za reviziju predlaže općim aktima utvrditi etičke standarde koje su zaposlenicima dužni primjenjivati u svom radu (društva Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres te Elektro-voda d.o.o., Cres). Predlaže općim aktima utvrditi postupke za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevare (društva Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres te Elektro-voda d.o.o., Cres). Nadalje, predlaže održavati izobrazbu zaposlenika vezanu uz stjecanja potrebnih znanja za sprječavanje prijevare (trgovačka društva obuhvaćena revizijom).

- 2.2. *Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka navodi da u je tijekom obavljanja revizije osnovalo etičko povjerenstvo te na oglasnim pločama i mrežnoj stranici objavilo mogućnosti anonimnih kanala dojava o nezakonitom i/ili neetičnom postupanju u poslovanju, uz osiguranje zaštite privatnosti.*

Društvo Energo d.o.o., Rijeka je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju i navodi da se provode pripreme za provođenje danih preporuka.

Vežano uz odgovornost rukovoditelja i zaposlenika za sprječavanje prijevara Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena se nije očitovalo na dane preporuke.

Društvo Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko ističe da, unatoč nepostojanju općeg akta kojim su utvrđeni postupci za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa, provode provjeru informacija dostavljenih u osobnim i pisanim kontaktima pri čemu je zajamčena anonimnost podnositelju.

Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko navodi da je Pravilnikom o radu definiralo etičke standarde kojih su se zaposlenici obvezni pridržavati u svom radu.

U 2015. je donijelo Etički kodeks, a nakon detaljne procjene rizika prijave i sukoba interesa u svom poslovanju, općim aktom namjerava urediti postupke za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijavu.

Društva Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres navode da namjeravaju općim aktom utvrditi postupke za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijavu.

3. Sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijave

- 3.1. U trgovačkim društvima obuhvaćenim revizijom funkcioniranje unutarnjih kontrola dijelom je uređeno aktima o osnivanju kojima su utvrđene nadležnosti direktora, nadzornog odbora i skupštine. Funkcioniranje unutarnjih kontrola društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka je uredilo Sustavom upravljanja kvalitetom te postupcima i procedurama rada s opisom i prikazom tijeka poslovnih procesa, a društvo Elektro-voda d.o.o., Cres internim aktom kojima su uređeni postupci u vezi vođenja, izdavanja, kolanja, potpisivanja, odlaganja i čuvanja isprava i poslovnih knjiga. Društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka je funkcioniranje unutarnjih kontrola dijelom uredilo Mapom upravljanja procesima i Sustavom za upravljanje procesima, koji su u postupku izrade. Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka provodi analitičke postupke praćenja značajnih troškova u kojima je prisutan veći rizik prijave, obavlja mjesečne popise te ocjenjuje specifična područja svoga poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijave. Društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres prati utrošak goriva te evidentiranje i zbrinjavanje otpada na odlagalištima otpada kao područja poslovanja u kojima je prisutan rizik pojavljivanja prijave. Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko provodi dnevne i tjedne kontrole poslovanja ugostiteljskog objekta. Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres su uspostavila odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa. Društva Energo d.o.o., Rijeka, Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres nisu donijela pisane procedure o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola. Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka ocjenjuje funkcioniranje unutarnjih kontrola, dok ih preostala trgovačka društva obuhvaćena revizijom ne ocjenjuju redovito. Svakodnevno poslovanje direktori kontroliraju preko rukovoditelja organizacijskih jedinica, koji kontroliraju izvršitelje u svojim jedinicama putem sastanaka te obavljanjem nadzora. Nema pisanih dokaza o obavljenom nadzoru. Općim aktima uređena je podjela dužnosti, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje postupaka, dok fizičke i neovisne kontrole i provjere nisu uređene. Društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka i Elektro-voda d.o.o., Cres te dijelom Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres nisu ocjenjivala specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijave. Trgovačka društva obuhvaćena revizijom nisu razvila planove upravljanja rizicima. Društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Elektro-voda d.o.o., Cres nisu uspostavila odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa. Izravnim dokaznim ispitivanjem su utvrđene nepravilnosti u područjima prihoda, radu nadzornih odbora, blagajničkog poslovanja, popisa imovine i obveza, podjele društva radi usklađenja s odredbama Zakona o vodama, upravljanja, održavanja i korištenja sportskih objekata te zaliha materijala.

Državni ured za reviziju predlaže urediti način ocjenjivanja funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola (društva Energo d.o.o., Rijeka, Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres) te poduzeti aktivnosti na dovršenju sustava i mape upravljanja procesima (društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka). Predlaže urediti i provoditi postupke fizičke i neovisne kontrole i provjere te redovito ocjenjivati funkcioniranje unutarnjih kontrola (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalnom društvu Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres). Nadalje, predlaže ocijeniti specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevara (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres) te razviti planove upravljanja rizicima (trgovačka društva obuhvaćena revizijom). Isto tako predlaže uspostaviti odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa (društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Elektro-voda d.o.o., Cres).

- Prihodi

Koncem 2014. potraživanja od kupaca u društvu Energo d.o.o., Rijeka iznose 50.011.273,00 kn, od čega je dospjelo 12.341.585,00 kn, a utuženo je 14.909.322,00 kn. Tijekom 2014. su otpisana potraživanja u iznosu 72.748,00 kn, od čega 36.530,00 kn zbog zastare. Isto tako, potraživanja od osam zaposlenika za službena putovanja za razdoblje od 2006. do 2013. iznose 20.439,00 kn. Koncem 2014. potraživanja starija od godine dana društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko su iznosila 958.867,00 kn, a do godine dana 589.718,00 kn. Koncem 2014. potraživanja društva Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres od kupaca iznose 2.997.968,00 kn, od čega je dospjelo 1.513.082,00 kn. Za naplatu dospjelih potraživanja prema kupcima u iznosu 1.409.969,00 kn nisu pokrenuti postupci ovrhe. Društva Energo d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres nisu općim aktom uredila naplatu prihoda i kontrolu procesa vezanih uz obračunavanje, kontrolu i naplatu prihoda. Tijekom 2014. društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko je za Grad Vrbovsko, putem zajednice ponuditelja u kojoj je bilo nositelj ponude, a drugi član je bio dobavljač društva za poslove održavanja nerazvrstanih cesta, izvelo radove te ostvarilo prihode u iznosu 167.805,00 kn. Za izvođenje radova su ostvareni rashodi u iznosu 76.824,00 kn, odnosno neto prihodi u iznosu 90.981,00 kn, bez obračunanih troškova plaća zaposlenika. Prema obrazloženju odgovorne osobe cijene radova navedene u ponudi su utvrđene prema tržišnim, bez zasebnih izračuna troškova izvođenja radova i ocjene isplativosti danih ponuda. S obzirom da društvo obavlja poslove od javnog interesa, pri formiranju cijena za izvođenje pojedinih radova potrebno je pravilno utvrditi cijene kako bi se osigurali dostatni prihodi, odnosno izbjeglo poslovanje s gubitkom.

Državni ured za reviziju predlaže općim aktom urediti obračunavanje, kontrolu i naplatu prihoda te poduzimati mjere naplate (društva Energo d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres). Predlaže pri davanju ponuda za izvođenje radova sastaviti kalkulaciju troškova (društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko).

- Rad nadzornih odbora

Nadzorni odbori društva Autotrolej d.o.o., Rijeka i Energo d.o.o., Rijeka su tijekom godine donosili poslovne odluke, suglasnosti i akte o čemu su sastavljeni zapisnici i bilješke, ali nisu skupštini podnijeli pisano izvješće o obavljenom nadzoru i rezultatima nadzora, što su u obvezi prema odredbama akta o osnivanju. Nadzorni odbor Komunalnog društva Kostrena d.o.o., Kostrena nije redovito zasjedao jednom u tri mjeseca kako je utvrđeno Izjavom o osnivanju. Društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka nije pribavilo prethodne suglasnosti nadzornog odbora za zaključenje sporazuma (o načinu podmirenja dospjelih potraživanja kojim su za dospjela potraživanja od Grada Rijeke produženi rokovi) i dva ugovora (prodaja potraživanja poslovnoj banci te ustupanje potraživanja na poslovnu banku) u iznosima 15.000.000,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže redovito održavati sjednice nadzornog odbora u skladu s odredbama akata o osnivanju (Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena) te podnijeti pisano izvješće o obavljenom nadzoru nad poslovanjem (društva Autotrolej d.o.o., Rijeka i Energo d.o.o., Rijeka). Predlaže pribaviti prethodnu suglasnost nadzornog odbora za zaključenje pravnih poslova u vrijednosti iznad 1.000.000,00 kn (društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka).

- Blagajničko poslovanje

Društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres ima ustrojenu blagajnu za naplatu usluga tehničkog pregleda vozila te dvije blagajne za naplatu usluga odvoza otpada. Na temelju ugovora o obavljanju administrativnih poslova, blagajnu za naplatu usluga tehničkog pregleda vozila vodi osoba koja nije zaposlenik društva. Tijekom 2014. putem blagajni obavljen je promet u iznosu 3.724.340,00 kn. Pojedine uplatnice ne slijede kronološki niz, a u pojedinim slučajevima je priložena dokumentacija koja dijelom nije istovjetna podacima iskaznim na uplatnicama. Blagajničke izvještaje je većim dijelom ovjerio blagajnik, dok kontrola blagajničkog poslovanja nije obavljena. Tijekom 2014. Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena je putem tri blagajne obavilo promet u iznosu 403.825,00 kn. Kontrola blagajničkog poslovanja nije obavljena.

Državni ured za reviziju predlaže kontrolirati blagajničko poslovanje (Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena i društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres).

- Popis imovine i obveza

Koncem 2014. u Komunalnom društvu Kostrena d.o.o., Kostrena je obavljen popis imovine i obveza. Imenovani članovi komisije za popis imovine su i osobe koje većim dijelom upravljaju navedenom imovinom. U godišnjem popisu je dugotrajna imovina navedena količinski, dok nije vrijednosno, a financijska imovina i obveze samo u ukupnoj vrijednosti. Pri godišnjem popisu imovine i obveza koncem 2014. društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko nije popisano stanje potraživanja od kupaca u iznosu 1.572.315,00 kn i obveze u iznosu 195.716,00 kn. Također, stanje potraživanja od kupaca u analitičkoj evidenciji je veće za 23.730,00 kn od stanja evidentiranog u glavnoj knjizi.

U cilju zaštite imovine Državni ured za reviziju predlaže obavljati cjeloviti godišnji popis imovine i obveza te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stvarnim (Komunalno društvu Kostrena d.o.o., Kostrena i društvo Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko).

- Upravljanje, održavanje i korištenje sportskih objekata

Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena je u veljači 2014. dobilo od Općine Kostrena na upravljanje, održavanje i korištenje sportski kompleks (nogometna igrališta, svlačionice, teniski teren s popratnim sadržajima), na rok pet godina uz mjesečnu naknadu 26.372,00 kn. Za obavljene usluge Općini su ispostavljeni računi za razdoblje od travnja do prosinca 2014. Uz račune je priložen ovjeren dnevni popis odrađenih sati i kratki opis iz kojih nije u potpunosti vidljiva obavljena usluga. Visina naknade za prosinac 2014. je umanjena te je iznosila 2.637,00 kn. Društvo je također u svibnju 2014. preuzelo poslove održavanja i čišćenja objekata u vlasništvu Općine Kostrena na neodređeno vrijeme prema cjeniku. Računi ispostavljeni Općini za prosinac 2014., uz približno isti broj odrađenih sati, su umanjeni. Nije dokumentirano na temelju čega su obračunani manji iznosi u odnosu na ugovoreno i odnosu na druge mjesečne iznose tijekom 2014. Za sportski kompleks je donesen plan održavanja za 2014. te su sastavljeni tjedni rasporedi aktivnosti nogometnog kluba. U izvještaju o ostvarenju plana rada i poslovanja za 2014. godinu su iskazani prihodi za održavanje i korištenje nogometnog stadiona te troškovi. Općina je u svibnju 2014. sporazumom omogućila sportskim udrugama Grada Rijeke korištenje sportskog kompleksa i sportske dvorane u opravdanim slučajevima, kojim upravlja društvo, bez naknade za provođenje programa javnih potreba u sportu. Navedeni korisnici su koristili stadion i dvoranu prema svojim potrebama i na temelju unaprijed poslanih zahtjeva za korištenje. Godišnji plan korištenja sportskog kompleksa i sportske dvorane nije donesen te nije sastavljen godišnji izvještaj o korištenju.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji plan o korištenju sportskog kompleksa i sastaviti godišnji izvještaj. Predlaže ispostavljati račune za upravljanje, održavanje i korištenje sportskog kompleksa te održavanje i čišćenje objekata sa specifikacijom obavljenih usluga i u skladu s ugovorenim naknadama i cijenama (Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena).

- Podjela društva Komunalac d.o.o., Vrbovsko radi usklađenja s odredbama Zakona o vodama

U svrhu usklađenja djelatnosti s odredbama Zakona o vodama obavljena je revizija osnivanja novog društva sa stanjem na dan 30. lipnja 2013. Skupština društva je, nakon devet mjeseci, u veljači 2014. donijela Odluku o podjeli društva odvajanjem s osnivanjem novog društva Komunalac d.o.o., Vrbovsko. Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da podjela imovine i obveza, s obzirom na djelatnosti koje nastavljaju obavljati, dijelom nije pravilno sastavljena. Imovina sa stanjem na dan 31. prosinca 2014. u vrijednosti 1.362.359,00 kn je dodijeljena društvu, a trebala je pripasti novoosnovanom društvu. Nakon podjele društva u ožujku 2014., računi za gorivo za oba društva su i nadalje ispostavljeni na društvo Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i plaćeni su s njegovog računa u iznosu 367.697,00 kn, a dijelom i troškovi mobilnih telefona u iznosu 6.683,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže pravilno podijeliti i evidentirati imovinu prema djelatnosti koju nastavlja obavljati pravni sljednik i novoosnovano društvo, kao i kontrolirati troškove goriva i mobilnih telefona (društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko).

- Zalihe materijala

Na temelju mjesečnih popisa materijala na betonari u društvu Elektro-voda d.o.o., Cres utvrđeni su manjkovi cementa. Za 2014. je utvrđen manjak 67,22 t cementa u vrijednosti 50.726,00 kn. U zapisnicima o popisu nisu obrazloženi uzroci nastanka manjkova te nisu poduzete mjere za sprječavanje njihova nastanka.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi uzroke te spriječiti manjkove u skladišnom poslovanju (društvo Elektro-voda d.o.o., Cres).

- 3.2. *Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka navodi da Nadzorni odbor jednom godišnje podnosi pisani izvještaj o radu Skupštini društva. Smatra da kroz svoj rad i donošenjem odluka i usvajanjem izvještaja o radu obavlja i nadzor nad poslovanjem društva u skladu s odredbama Društvenog ugovora. Na temelju navedenog da Skupština društva donosi odluku o usvajanju izvješća te daje razrješnicu Nadzornom odboru i Upravi. Izvještaj o radu Nadzornog odbora za 2014. je podnesen Skupštini u svibnju 2015., a za 2013. u travnju 2014.*

Društvo Energo d.o.o., Rijeka je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju i u očitovanju navodi da je u izradi pravilnik o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, kontrolu i naplatu prihoda. Isto tako navodi da provode pripreme za otklanjanje drugih nepravilnosti utvrđenih u Izvješću o obavljenoj reviziji.

Za dovršenje i stalno unaprjeđivanje sustava mape upravljanja poslovnim procesima društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka navodi da je prioritetni zadatak kako bi utvrdili upravljačke i operativne razine odgovornosti, odnosno što preciznije, učinkovitije i transparentno razvili sustav unutarnjih kontrola te time smanjili na najmanju mjeru rizike od pojave prijevара. Pribavljanje prethodne suglasnosti nadzornog odbora za pravne poslove u vrijednosti iznad 1.000.000,00 kn navodi da je uobičajena praksa. Za nepribavljanje suglasnosti nadzornog odbora za zaključenja sporazuma o načinu podmirenja dospjelih potraživanja prema Gradu Rijeci te dva ugovora vezana uz realizaciju navedenog sporazuma obrazlaže da navedenim pravnim poslovima nije stvorena nova obveza, već je samo riješeno pitanje naplate dospjelih potraživanja.

Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena navodi da u 2014. značajno povećalo poslovne aktivnosti (proširenje komunalnih djelatnosti) tako da je poduzelo određene aktivnosti i za sprječavanje pogrešaka i prijevара. Ističe da je računovodstveni servis unaprijedio kvalitetu obrade i pohrane podataka, a za uvođenje sustava unutarnjih kontrola i procjene rizika da je angažiran vanjski konzultant kako bi se poslovanje društva uskladilo sa Zakonom o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru i da je u tijeku postupak implementacije sustava. Postojeći kontrolni sustav je funkcionirao na način da je direktor, u suradnji s voditeljima, direktno kontrolirao sve ključne segmente poslovanja čime je rizik prijevара bio nizak. Zbog planiranog povećanja poslovnih aktivnosti rizik prijevара i pogrešaka se namjerava minimalizirati donošenjem procedura, izradom nedostajućih akata, praćenjem rizika, verifikacijom i unaprjeđenjem kontrola te uvođenjem funkcije unutarnjeg kontrolora.

S obzirom na to da je većina nedostataka vezana uz sustav unutarnjih kontrola društvo navodi da ih namjerava riješiti na opisani način te se na njih nisu pojedinačno očitovali. Vezano uz neredovito održavanja sjednica Nadzornog odbora, društvo obrazlaže da su sjednice redovno održavane, osim u prvom dijelu 2014., kada je između dvije sjednice proteklo šest mjeseci. Navodi da zbog promjene računovodstvenog praćenja poslovanja godišnji financijski izvještaji za 2013. i prvi kvartal 2014. nisu pravovremeno sastavljeni te radi kojih je i trebala biti sazvana sjednica Nadzornog odbora. Nadalje, navodi da pri imenovanju članova komisije za popis, koji ujedno i upravljaju imovinom, nije bilo u mogućnosti odvojiti funkcije zbog veličine društva i ograničenog broja kvalificiranih djelatnika.

Društvo Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko navodi da se sve financijske transakcije obavljaju isključivo uz odobrenje direktora u skladu s odlukom o imenovanju i Izjavom o osnivanju, prema kojima društvo zastupa samostalno i pojedinačno. Smatra nepotrebnim pisanim aktom potvrditi da isključivo direktor odlučuje o financijskim transakcijama. Obrazlaže da je u 2015. uspostavljen sustav odobravanja financijskih transakcija na način da su prije izvršenja obvezna dva potpisa. Društvo namjerava urediti postupke kontrole i provjeravati funkcioniranje unutarnjih kontrola, kao i kontrolu naplate prihoda i poduzimanja mjera naplate. Nakon utvrđenih razlika u stanjima potraživanja od kupaca navodi da je započelo s dodatnim edukacijama zaposlenika radi otklanjanja nepravilnosti, kao i upoznavanja s radom informatičkog programa. U vezi podjele društva radi usklađenja sa zakonskim odredbama društvo obrazlaže da su oba društva, nakon uočene nepravilnosti nastalih podjelom, angažirala nezavisnog revizora koji će sastaviti izvješće i analizu stanja društava, a na temelju čega se namjerava pristupiti intenzivnom otklanjanju nedostataka u provedenoj podjeli. Ističe da je imovina, koja je predmetom korištenja pravnih subjekata nastalih podjelom, utvrđena, da namjerava poduzeti i druge pravne radnje vezane uz ispravak podjele tijekom 2015., a da će točnu sadašnju vrijednost imovine utvrditi u suradnji s nezavisnim vanjskim revizorom.

Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko navodi da će pisanu proceduru o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola donijeti nakon ocjene specifičnih područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevara. Vezano uz odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa društvo obrazlaže da svaku financijsku transakciju bez obzira na iznos nalaže direktor, a u skladu sa imenovanjem i Izjavom o osnivanju društvo zastupa samostalno i pojedinačno. Uz direktora, kod nadležnih institucija, prijavljeni su i ostali potpisnici. Direktor nalaže i odobrava financijske transakcije u skladu s odlukom o imenovanju, te smatra da bi drugačije uređenje bilo protivno postojećim aktima društva. Nadalje za ostvarivanje prihoda društvo navodi da je svaka ponuda za izvođenje radova sastavljena na temelju troškovnika koji sadrži podatke o utrošku planiranog materijala i ukalkuliranim satima rada potrebnih za izvođenje radova. Od 2015. društvo vodi radne naloge za utvrđivanje i evidentiranje svih troškova vezanih uz izvođenje radova iz kojeg je vidljiv učinak (dobit ili eventualno gubitak). Na temelju radnog naloga će utvrditi obračun eventualnih odstupanja u odnosu na ponuđenu vrijednost i troškovnik te izvršiti obračun naknadnih ili više izvedenih radova. U radnom nalogu evidentira i sve nepredviđene okolnosti koje su nastale tijekom izvođenja radova.

Društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres navodi da je u postupku izrade sustava financijskog upravljanja i kontrola kojim su uređene i procedure obračuna, kontrole te naplate prihoda.

Vežano uz blagajničko poslovanje navodi da je poduzelo mjere kontrole na način da blagajničke izvještaje ovjerava još jedna neovisna osoba (djelatnik).

Društvo Elektro–voda d.o.o., Cres obrazlaže da namjerava koristiti unutarnje kontrole matice društva te ocijeniti specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevvara. Navodi da obavlja mjesečni popis stanja na betonari, a da ulaz cementa namjerava kontrolirati korištenjem vaga matice društva što očekuje da će biti uspostavljeno do konca 2015.

4. Analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevvara

4.1. Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka je postupke i tehnike otkrivanja prijevvara uspostavilo u okviru sustava upravljanja kvalitetom i propisanih postupaka poslovnih procesa. Društva Autotrolej d.o.o., Rijeka i Rijeka sport d.o.o., Rijeka nadziru redovito podatke koja se odnose na područja podložna prijevvari. Društva Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres djelomično provode odgovarajuće postupke za otkrivanje prijevvara u područjima koja u kojima je prisutan rizik njihova pojavljivanja (utrošak goriva te evidentiranje i zbrinjavanje otpada na odlagalištima otpada, odnosno mjesečni popisi stanja na skladištu). Prema obrazloženjima odgovornih osoba evidencije o primljenim pritužbama koje mogu ukazivati na prijevvarne aktivnosti u trgovačkim društvima obuhvaćenim revizijom društvu nisu vođene jer nije bilo pritužbi. Društva Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres ne istražuju sumnjive transakcije, skrivene odnose među pojedincima, organizacijama i događajima. Društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres nisu postupcima i tehnikama otkrivanja prijevvara obuhvatila upravljačke i operativne razine odgovornosti unutar društava. Društva Energo d.o.o., Rijeka i Elektro-voda d.o.o., Cres ne nadziru područje javne nabave, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena davanje pozajmica te društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko trošenje sredstava ostvarenih prodajom imovine. Društva Energo d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres nisu općim aktom uredila zahtjeve za izvješćivanjem o sumnji na prijevvaru, zajamčila anonimnost i zaštitu osoba koje izvijeste o sumnji na prijevvaru te uspostavila anonimne kanale dojave za zaposlenike, korisnike usluga, dobavljače i druge interesne skupine. Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka nije općim aktom uredilo zahtjeve za izvješćivanjem o sumnji na prijevvaru te uspostavilo anonimne kanale dojave. Izravnim dokaznim ispitivanjem su utvrđene nepravilnosti u područjima javne nabave, prodaje imovine (pilane) te davanju pozajmica zaposlenicima.

Državni ured za reviziju predlaže uspostaviti analitičke i druge postupke za otkrivanje prijevvara kojim bi bile obuhvaćene upravljačke i operativne razine (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres).

Predlaže redovito nadzirati podatke koja se odnose na područja podložna prijavi (društva Energo d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres). Isto tako, predlaže općim aktima urediti zahtjeve za izvješćivanje o sumnji na prijeveru, zajamčiti anonimnost i zaštitu osoba koje izvijeste o sumnji na prijeveru te uspostaviti anonimne kanale dojava (društva Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres).

- Javna nabava

Trgovačka društva obuhvaćena revizijom su obveznici primjene propisa o javnoj nabavi, osim društva Elektro-voda d.o.o., Cres koje je ovisno društvo u odnosu na društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres. U skladu s propisima o javnoj nabavi društva su donijela interne akte za provođenje postupaka nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno radova procijenjene vrijednosti do 500.000,00 kn. Društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko nisu donijela plan nabave. Planom nabave društva Energo d.o.o., Rijeka za 2014., donesenim u vrijednosti 6.580.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, nisu planirane sve nabave roba (materijala za plinifikaciju, tekuće održavanje) i usluga (građevinski radovi vezani uz javnu rasvjetu, održavanje plamenika, automatike, energetske preglede) procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno 500.000,00 kn. Na mrežnim stranicama društvo Energo d.o.o., Rijeka nije objavilo postupke javne nabave. Društva Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Energo d.o.o., Rijeka nisu objavila postoje li gospodarski subjekti s kojima je naručitelj u sukobu interesa, a društva Vode Vrbovsko, Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko registar ugovora o javnoj nabavi. Društvo Energo d.o.o., Rijeka ne vodi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, a u registru ugovora društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko nisu navedeni okvirni ugovori za nabavu električne energije i goriva za dvogodišnje razdoblje te godišnji ugovori za 2013. i 2014. Imenovani ovlašteni predstavnici za provođenje postupka javne nabave društava Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Energo d.o.o., Rijeka nisu dali pisane izjave o nepostojanju sukoba interesa, što je obveza prema propisima o javnoj nabavi. Društvo Energo d.o.o., Rijeka ne vodi evidenciju izvršenja ugovora iz koje bi bile vidljive vrste, količine i vrijednosti nabavljenih roba, usluga i radova prema zaključenim ugovorima te nije sastavilo izvješće o javnoj nabavi, a što je obveza prema propisima o javnoj nabavi. Bez primjene propisanih postupaka javne nabave društvo Energo d.o.o., Rijeka je nabavilo materijal, usluge i radove u vrijednosti 1.510.943,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Pri otvaranju ponuda za dva postupka javne nabave društva Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres nisu sudjelovali svi odlukom imenovani i ovlašteni predstavnici naručitelja, što je obveza prema propisima o javnoj nabavi. Društva Energo d.o.o., Rijeka i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres nisu donijela pisane procedure za pokretanje i provođenje postupaka javne nabave kojima su utvrđeni poslovni procesi i zaduženja zaposlenika koji sudjeluju u pripremi i provedbi postupaka javne nabave te nije obavljena naknadna kontrola postupaka javne nabave. Pravni prednik društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko je u 2013. na temelju provedenog otvorenog postupka javne nabave nabavio službeno vozilo u vrijednosti 132.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Nabava nije bila planirana, a u dokumentaciji za nadmetanje su bile navedene tehničke karakteristike osobnog vozila (dodatna oprema, zapremina motora i drugo) koje je mogao dostaviti samo izabrani ponuditelj, što nije u skladu s propisima o javnoj nabavi. Na temelju ugovora iz lipnja 2013. vozilo je dano na korištenje Gradu Vrbovskom bez naknade na neodređeno vrijeme. U ugovoru je kao obrazloženje navedena starost voznog parka Grada, a da društvo raspolaže s dovoljnim brojem vozila za svoje potrebe. Iz navedenog proizlazi da društvo nije imalo potrebu za nabavom vozila. Nakon podjele društva pravnog prednika službeno vozilo je, prema godišnjem popisu, evidentirano u imovini društva Komunalac d.o.o., Vrbovsko. Sredstva društva treba koristiti za prioritete utvrđene planovima razvoja, odnosno godišnjim planom kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi poslovanja. Tijekom 2014. je društvo Elektro-voda d.o.o., Cres nabavilo roba, radova i usluga u iznosu 16.968.563,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Internim aktom o načinu tijeka i kontroli dokumenata za nabavu, odnosno kontroli izvršenja ugovora iz 2007. je zaduženo više osoba, ovisno o vrsti roba, radova ili usluga. Opisom poslova u sistematizaciji radnih mjesta također nisu precizno utvrđeni radni zadaci referenta u pripremi posla, referenta nabave i komercijalista. U svibnju 2014. direktor je donio odluku prema kojoj je za nabavu materijala u vrijednosti iznad 10.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost obvezno prethodno zatražiti najmanje dvije ponude, a kriterij za odabir su najniža cijena i uvjeti plaćanja. Donošenja odluka koje prethode zaključivanju ugovora o nabavi (prikupljanje ponuda, usporedni pregled ponuda, zapisnici, odnosno odluke o odabiru) nije prikladno zabilježeno i dokumentirano.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan nabave za poslovnu godinu (društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko) te planom nabave planirati sve nabave roba, radova i usluga (društvo Energo d.o.o., Rijeka). Predlaže na mrežnim stranicama društava objaviti postupke javne nabave (društvo Energo d.o.o., Rijeka), obavijest postoje li gospodarski subjekti s kojima je naručitelj u sukobu interesa (društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Energo d.o.o., Rijeka) te registar svih zaključenih ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma (društvo Vode Vrbovsko, Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko). Predlaže pribaviti od imenovanih ovlaštenih predstavnika za provođenje postupka javne nabave pisanu izjavu o nepostojanju sukoba interesa (društva Energo d.o.o., Rijeka, Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres). S obzirom na vrijednost nabave predlaže postupke provoditi prema propisima o javnoj nabavi (društvo Energo d.o.o., Rijeka). Nadalje, predlaže voditi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma i objaviti ga, pratiti nabavu roba, radova i usluga prema zaključenim ugovorima, kako bi se dobio uvid u stvarno nabavljene količine i vrijednosti prema svakom zaključenom ugovoru te izraditi izvješće o javnoj nabavi (društvo Energo d.o.o., Rijeka). Državni ured za reviziju predlaže donijeti pisane procedure za pokretanje i provođenje postupaka nabave kojima su utvrđeni poslovni procesi i zaduženja zaposlenika koji sudjeluju u pripremi i provedbi postupaka javne nabave (društva Energo d.o.o., Rijeka, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres). Isto tako, predlaže donošenje odluka koje prethode zaključivanju ugovora o nabavi prikladno zabilježiti i dokumentirati (društvo Elektro-voda d.o.o., Cres). Državni ured za reviziju predlaže sredstva društva koristiti za prioritete utvrđene planovima razvoja, odnosno godišnjim planom kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi poslovanja (društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko).

- Prodaja pilane

Na temelju odluke Gradskog vijeća iz veljače 2010. Grad Vrbovsko kupio je na javnoj dražbi od društva Drvna industrija Vrbovsko d.d., Vrbovsko u stečaju nekretnine (zemljište i zgradu) i opremu u vrijednosti 2.358.331,00 kn (dalje u tekstu: pilana). Prema rješenju Trgovačkog suda u Rijeci iz veljače 2010. vrijednost nekretnina je bila 1.822.282,00 kn, a opreme 536.049,00 kn. U travnju 2010. navedenim ulaganjem je izvršena dokapitalizacija društva Poduzetnički centar d.o.o., Vrbovsko u vlasništvu Grada Vrbovsko u iznosu 2.358.331,00 kn i uplatom u novcu 1.669,00 kn, što ukupno iznosi 2.360.000,00 kn. Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj, u okviru poticanja razvoja drvne proizvodnje, dodatno je doznačilo društvu Poduzetnički centar d.o.o., Vrbovsko sredstva za nabavu opremu u vrijednosti 950.000,00 kn. Kupnja nekretnina i nabava opreme je financirana proračunskim sredstvima u iznosu 3.308.331,00 kn. U svibnju 2011. društvo Poduzetnički centar d.o.o., Vrbovsko je provelo javni natječaj za prodaju pilane za 2.360.000,00 kn. Predmet prodaje bila je i pojedinačno navedena oprema koju je spomenuto društvo kupilo i namjeravalo kupiti iz namjenskih sredstava nadležnog ministarstva u vrijednosti 950.0000,00 kn. Način utvrđivanja početne prodajne cijene nije dokumentiran, a namjera kupnje opreme iz sredstava ministarstva, koja je također oglašena za prodaju, nije obrazložena. Iz navedenog je upitan način korištenja poticajnih sredstava ministarstva od strane pravnog prednika (Poduzetničkog centra d.o.o., Vrbovsko), jer je oprema, koja još nije bila nabavljena, oglašena za prodaju. U svibnju 2011. spomenuto društvo je na temelju javnog natječaja prodalo pilanu za 2.388.000,00 kn. Za prodanu imovinu (zemljište, zgrada i opremu) je postignuta niža cijena u odnosu na nabavnu za 614.091,00 kn. Sredstva su uplaćena na račun društva Poduzetnički centar d.o.o., Vrbovsko. Namjena sredstava ostvarenih prodajom imovine nije bila utvrđena. U veljači 2012. statusnom promjenom društvo Poduzetnički centar d.o.o., Vrbovsko je pripojeno društvu Komunalac d.o.o., Vrbovsko. Izvještaj o utrošku sredstava ostvarenih prodajom pilane nije sastavljen. Prema usmenom obrazloženju dio sredstava je utrošen prije statusne promjene. S obzirom na obvezu pravdanja utroška proračunskih sredstava Grada i nadležnog ministarstva društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko je bilo u obvezi utvrditi namjenu sredstava ostvarenih prodajom pilane u skladu sa strateškim planom i podnijeti gradskom vijeću detaljno izvješće o utrošku sredstava. U studenome 2014. društvo se zadužilo kod Grada u iznosu 1.350.000,00 kn za kupnju nekretnina na tri lokacije (pogoni peradarske proizvodnje) od trgovačkog društva u stečaju za obavljanje registriranih djelatnosti društva. Elaborat o opravdanosti ulaganja nije sastavljen.

Državni ured za reviziju je mišljenja da prodaja imovine ispod nabavne vrijednosti nije ekonomski opravdana. Predlaže podatke o trošenju sredstava ostvarenih prodajom imovine objaviti te prije kupnje dugotrajne imovine sastaviti elaborat o opravdanosti ulaganja (društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko).

- Davanje pozajmica

U razdoblju od 2012. do 2014. Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena dalo je pozajmice neprofitnoj udruzi, nogometnom klubu i zaposlenicima društva. Pozajmice dane neprofitnoj udruzi u iznosu 40.000,00 kn i tri pozajmice dane nogometnom klubu u ukupnom iznosu 245.000,00 kn nisu vraćane u ugovorenim rokovima te su na naplatu dani instrumenti osiguranja plaćanja, odnosno produženi su rokovi vraćanja. Društvo je koncem prosinca 2013. isplatilo zaposleniku predujam za službeno putovanje u inozemstvo u iznosu 13.267,00 kn koje nije realizirano.

Povrat predujma je obavljen 15 dana nakon otkazivanja putovanja te mu je istog dana odobrena pozajmica u iznosu 27.000,00 kn. Za 2014. direktor je donio odluku o odobravanju kratkoročnih pozajmica zaposlenicima u ukupnom iznosu 200.000,00 kn. Pozajmice su davane zaposlenicima i direktoru na temelju odluka direktora u ukupnom iznosu 155.925,00 kn. U ugovorima o davanju pozajmica direktoru, isti je potpisnik davatelj i primatelj pozajmice. Od nadzornog odbora nije zatražena suglasnost za odobravanje pozajmice direktoru. Prema odredbama članka 249. i 431. Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12 i 68/13), društvo može dati kredit članovima uprave, prokuristima i članovima njihovih užitih obitelji samo na temelju odluke nadzornoga odbora. Nadalje, kreditom se smatraju i druge pravne radnje koje se u gospodarskome smislu mogu s njime izjednačiti. Kao osiguranje vraćanja pozajmica su dane suglasnosti na obustavu iz plaće. Pozajmice su odobravane u pojedinačnim iznosima od 5.000,00 kn do 27.000,00 kn, kamatnu stopu 5,0 % godišnje, rokovima povrata do godine dana i uz različite počeeke vraćanja. Na dane pozajmice su obračunavane i naplaćene ugovorene kamate. Jednom zaposleniku je tijekom 2014. dano pet pozajmica u ukupnom iznosu 49.800,00 kn na rok šest mjeseci i godinu dana. Prije isteka roka vraćanja preostalih iznosa dviju pozajmica produženi su rokovi tako da su dulji od godine dana, što nije u skladu s odlukom o davanju pozajmica zaposlenicima. S obzirom na to da društvo radi na ostvarenju javnog interesa putem ovlasti koja mu je dodijeljena potrebno je sredstva koristiti za unaprjeđenje djelatnosti, a ne za davanje pozajmica.

Državni ured za reviziju predlaže sredstava društva koristiti za unaprjeđenje djelatnosti od javnog interesa za koje je osnovano (Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena).

- 4.2. *Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka navodi da je osnovalo etičko povjerenstvo te u 2015. objavilo obavijest o mogućnostima anonimnih kanala dojava o saznanjima o nezakonitom i/ili neetičnom postupanju u poslovanju, uz osiguranje zaštite privatnosti na oglasnim pločama i mrežnoj stranici. Također, navodi da se isto može podnijeti putem elektroničke pošte, pisanim putem ili putem sandučića koji su postavljeni na četiri lokaliteta.*

Društvo Energo d.o.o., Rijeka je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju i u očitovanju navodi da će novi informatički sustav sadržavati i poseban modul koji će unaprijediti proces nabave kako bi se otklonile nepravilnosti utvrđene u Izvješću o obavljenoj reviziji. Isto tako navodi da se provode pripreme za otklanjanje drugih nepravilnosti utvrđenih u navedenom Izvješću.

Vežano uz davanje pozajmica Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena navodi da su pozajmice dane zaposlenicima radi ostvarenja većih kamata u odnosu na oročenja u poslovnoj banci (koncem 2013. je isteklo oročenje u banci u iznosu 150.000,00 kn uz kamatnu stopu 0,76 % godišnje) te da su pozajmice i značajan motivacijski faktor za zaposlenike. Ugovorima o davanju pozajmica nije definirana namjena korištenja te da društvo nije u obvezi pratiti kontrolu trošenja. Nadalje, navodi da prema odredbi članka 249. Zakona o trgovačkim društvima, obveza donošenja odluke nadzornog odbora za kredite članovima uprave ne vrijedi za slučaj ukoliko kredit ne prelaze visinu mjesečne plaće plana uprave, a što je bio slučaj samo kod jednog ugovora o pozajmici.

Obrazlaže da forma odluke nadzornog odbora nije definirana zakonom te da se može smatrati da je na isti dana suglasnost usvajanjem Smjernica poslovanja za 2014. u kojima je (točka 11. kamata) navedena namjera plasiranja viška sredstava putem pozajmica umjesto oročenja u poslovnoj banci, a zbog većih prihoda od kamata. Društvo obrazlaže da su pozajmice članu uprave odobravane u skladu sa Odlukom o pozajmicama, pod istim uvjetima kao i ostalim zaposlenicima, da su otplata i obračun kamata bili u skladu s navedenom odlukom i ugovornim odnosima te da su u potpunosti vraćene prije dostavljanja očitovanja. Nadalje ističe da davanjem pozajmica društvo nije pretrpjelo štetu niti je zaposlenicima osiguralo imovinsku korist, a da društvo mora imati višak sredstava za održavanje likvidnosti i za financiranje većih investicija iz vlastitih sredstava kao i za pokriće značajnih kapitalnih troškova. Zbog navedenog, smatra da prijedlog, da sredstva treba koristiti za unaprjeđenje djelatnosti od javnog interesa ne stoji jer društvo s tim ciljem i plasira pozajmice. Obrazlaže da se pozajmice odobravaju na rok godinu dana u pravilu uz mjesečnu otplatu i kamatnu stopu 5,0 %, dok se prema informativnom obračunu iz lipnja 2015. za oročenje od 150.000,00 kn u poslovnoj banci nudi kamatna stopa od 0,46 % do 0,89 % godišnje, ovisno o ročnosti. Usporedbom navedenih kamatnih stopa navodi da se odluka društva može smatrati razboritom i u skladu s dobrom poslovnom praksom u slučajevima viška sredstava.

Društvo Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko navodi da je donijelo plan nabave za 2015., koji je objavljen na mrežnim stranicama te da su u registar ugovora dodana dva zaključena okvirna sporazuma i njihova izvršenja. Vezano za nabavu osobnog vozila u 2013., a koje je predano Gradu Vrbovsko na korištenje, društvo smatra da niti jedna zakonska odredba nije prekršena. Naručitelj je proveo otvoreni postupak nabave u kojem je svaki zainteresirani gospodarski subjekt mogao podnijeti ponudu. S obzirom na to da je i nabavljeno vozilo odgovaralo traženim karakteristikama, ponuditelji u otvorenom postupku su mogli biti svi gospodarski subjekti koji nude isto vozilo koje je i nabavljeno jer pojedinu marku vozila može ponuditi više gospodarskih subjekata koji imaju različite uvjete prodaje. Društvo navodi da nije moglo znati tko i koliko gospodarskih subjekata nudi neki paket dodatne opreme, dok su karakteristike motora i masa vozila prosječne za takav tip vozila. Obrazlaže da je u dokumentaciji za nadmetanje navedeno da se nabavlja vozilo s određenim tehničkim karakteristikama u rasponu tih karakteristika od-do. Društvo smatra da ulaganja u vozila i opremu nisu neopravdana bez obzira jesu li nabavljena u trenutku potrebe ili unaprijed. Kako nabava vozila nije financirana iz sredstava prodaje vode, nakon podjele društva vozilo je pripalo novoosnovanom društvu Komunalac d.o.o., Vrbovsko s obzirom da je vozilo i kupljeno iz sredstava njegovih tržišnih djelatnosti koje su podjelom prenesene na novoosnovano društvo te da ga u svakom trenutku može vratiti na korištenje i za potrebe obavljanja djelatnosti za koje je registrirano.

Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko navodi da namjerava u 2015. uspostaviti postupke za otkrivanje prijevara, nadzirati podatke koji se odnose na područja podložna prijevari, te urediti zahtjeve za izvješćivanje o sumnji na prijevaru. U vezi prodaje pilane navodi da je Grad Vrbovsko, nakon niza neuspješnih javnih dražbi za prodaju Drvne industrije d.d. u stečaju, odlučio izdvojiti proračunska sredstva za kupnju imovine navedenog društva. Osnovni motiv bio je ponovno pokretanje proizvodnje i zapošljavanje nezaposlenih. Preuzimanjem imovine, Poduzetnički centar d.o.o., započinje s pripremom postrojenja za početak proizvodnje. Oprema koja nije bila u funkciji zahtijevala je znatna ulaganja.

Utvrđeno je da nisu bile u funkciji dvije portalne dizalice te čelični krovovi ukupne nabavne vrijednosti 367.770,00 kn te su prodani za 255.571,00 kn. Bila je obračunana amortizacija u iznosu 158.123,00 kn. Tijekom 2010. pokrenuta je primarna prerada drva u pogonu pilane, zaposleno je 48 zaposlenika te su stvoreni osnovni uvjeti da se postrojenje ponudi tržištu kako bi se vratila uložena proračunska sredstva. Postojeći kapaciteti zahtijevali su znatna ulaganja u postrojenje. Grad Vrbovsko i društvo Poduzetnički centar d.o.o., Vrbovsko nisu bili u mogućnosti osigurati dostatna sredstva te je odlučeno pronaći potencijalnog ulagača. Nadležno Ministarstvo odobrilo je sredstva u iznosu 950.000,00 kn i u kolovozu 2010. uplatilo na račun Poduzetničkog centar d.o.o., Vrbovsko. Sredstva Ministarstva utrošena su prema uvjetima natječaja u razdoblju prije prodaje, 2010. i 2011., osim opreme i radova na rekonstrukciji za koje je konačni obračun izvršen u kolovozu 2011. zbog obimnog posla na pripremi rekonstrukcije. Kupljena oprema bila je neophodna za proizvodni proces i nastavak proizvodnje. U očitovanju društvo navodi da je Odluka gradskog vijeća Grada Vrbovsko bila da se imovina proda za vrijednost po kojoj je kupljena iz sredstava proračuna Grada Vrbovskog za 2.360.000,00 kn. U trenutku prodaje da je kriterij za utvrđivanje pojedinačne vrijednosti imovine bila sadašnja vrijednost osnovnih sredstava na dan prodaje (zgrade i opreme) i da je razlika, do pune prodajne vrijednosti, vrijednost zemljišta. Društvo smatra da ne stoji podatak o niže postignutoj cijeni pri prodaji od 614.091,00 Kn. Prodaja je bila neizvjesna s obzirom da u Republici Hrvatskoj u to vrijeme interes za kupnju proizvodnih postrojenja nije postojao. Postojala je vjerojatnost da prodaja neće uspjeti te bi se u tom slučaju poslovanje pilane bilo nastavilo u okviru društva Poduzetnički centar d.o.o., Vrbovsko. Trenutno vlasnik pilane investira u proizvodnju 400.000.000,00 kn i zapošljava 200 radnika te namjerava zaposliti još 100 radnika. Nadalje navodi da je nepostojanje vlastitih sredstava za ulaganje u proizvodne kapacitete osnovni razlog zbog čega je pilana prodana. Sredstva od prodaje pilane izdvojena su na poseban račun te su ulagana u turističku djelatnost, izgradnju komunalne infrastrukture, nabavu opreme i razvoj poljoprivredne djelatnosti. S obzirom da gradsko vijeće, prema Izjavi o osnivanju društva iz ožujka 2014., više nije skupština društva Komunalac d.o.o., Vrbovsko kojem je pripojen Poduzetnički centar d.o.o., Vrbovsko, društvo će detaljno izvješće o utrošku sredstva od prodaje pilane dostaviti skupštini društva koju čine tri osobe koje je imenovao gradonačelnik, te gradonačelniku. U vezi zaduženja društva kod Grada Vrbovskog, za kupnju nekretnina od trgovačkog društva u stečaju, navodi da su sredstva vraćena u proračun u 2015. kada je društvu odobren kredit. Radi utvrđivanja vrijednosti, sudski vještak građevinske struke je procijenio prometne vrijednosti dvije nekretnine na 2.604.491,00 kn, a procjena vrijednosti treće nekretnine je u tijeku. Stavljanjem u funkciju navedene imovine da se očekuje novo zapošljavanje, dovođenje investitora i pokretanje investicija.

Društvo Komunalne usluge Cres Lošinj navodi da su u okviru sustava financijskog upravljanja i kontrola donesene i procedure za pokretanje i provođenje postupka nabave, a od imenovanih ovlaštenih predstavnika za provođenje postupka javne nabave ubuduće namjerava pribavljati pisane izjave o nepostojanju sukoba interesa.

Društvo Elektro–voda d.o.o., Cres navodi da namjerava donijeti opći akt, kojim će urediti zahtjeve za izvješćivanje o sumnji na prijeveru te zajamčiti anonimnost i zaštitu osoba koje izvijeste o sumnji na prijeveru. Obrazlaže da je donijelo pisanu proceduru za pokretanje i provođenje postupka nabave te da namjerava donositi pisane odluke o zaključivanju ugovora.

- 4.3. U vezi davanja pozajmica zaposlenicima Državni ured za reviziju ostaje kod navoda da je potrebno sredstva koristiti za unaprjeđenje djelatnosti od javnog interesa za koje je Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena osnovano, a ne za davanje pozajmica. Raspoloživa sredstava treba planirati i koristiti za prioritete utvrđene planovima razvoja, odnosno godišnjim planom kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi poslovanja. Također, društvo nije registrirano za davanje pozajmica, a imovinu društva treba potrebno je koristiti isključivo u poslovne svrhe.

U vezi prodaje pilane Državni ured za reviziju ostaje kod navoda da nije obavljena početna procjena vrijednosti nekretnina i pokretnina te da je imovina prodana ispod nabavne vrijednosti. Pri objavljivanju natječaja za prodaju pilane procjenu vrijednosti nekretnina i pokretnina nije obavio ovlašteni procjenitelj, a bila je objavljena prodaja opreme koja je kupljena ili će biti kupljena iz sredstava nadležnog ministarstva u iznosu 950.000,00 kn. Prema financijskom izvješću o namjenskom korištenju sredstava nadležnog ministarstva i prema računima iz siječnja i srpnja 2011., prije zaključenja ugovora o prodaji pilane, kupljena je oprema u vrijednosti 643.760,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Navod društva da je pri utvrđivanju prodajne cijene od 2.360.000,00 Kn, postojala Odluka gradskog vijeća Grada Vrbovsko da se imovina proda za vrijednost po kojoj je kupljena iz proračunskih sredstava, nije dokumentiran. Dostavljena je samo Odluka gradskog Vijeća (kao Skupštine Poduzetničkog centra d.o.o., Vrbovsko) o prodaji odabranom kupcu od 27. lipnja 2011., odnosno nakon provedenog natječaja. Također, i očitovanje zakonskog predstavnika društva potvrđuje da nije obavljena procjena imovine jer je navedeno da je u vrijeme prodaje kriterij za utvrđivanje pojedinačne vrijednosti imovine bila sadašnja knjigovodstvena vrijednost zgrade i opreme na dan prodaje, a da je razlika, do pune prodajne vrijednosti, vrijednost zemljišta. Prema rješenju Trgovačkog suda u Rijeci iz veljače 2010. vrijednost nekretnina je bila 1.822.282,00 kn, a opreme 536.049,00 kn. U očitovanju je navedeno da je vrijednost nekretnina (zemljišta i zgrade) 1.698.991,00 kn, a pokretnina 659.340,00 kn jer da je navedeni omjer sugerirao prijašnji vlasnik Drvne industrije Vrbovsko d.d., Vrbovsko. Iz navedenog proizlazi da je vrijednost nekretnina u poslovnim knjigama Poduzetničkog centra d.o.o., Vrbovsko bila manje iskazana za 123.291,00 kn. Prema uvjetima natječaja, početna prodajna cijena pokretnina i nekretnina bila je nabavna vrijednost pilane u iznosu 2.358.331,00 kn i u novcu 1.669,00 kn (ukupno 2.360.000,00 kn). Iz navedenog proizlazi da vrijednost nekretnina i pokretnina nije procijenio, a trebao je, ovlašteni procjenitelj. Postojala je i druga mogućnost, da Grad Vrbovsko proda poslovni udjel u Poduzetničkom centru te bi u tom slučaju sredstva ostvarena prodajom udjela bila uplaćena u proračun Grada, čime bi bilo osigurano transparentno trošenje sredstava. S obzirom da je pilana kupljena proračunskim sredstvima, bilo je potrebno, a nije učinjeno, podnijeti izvještaj o utrošku sredstava gradskom vijeću Grada Vrbovskog. Da je imovina prodana ispod nabavne vrijednosti proizlazi iz sljedećeg: prema rješenju Trgovačkog suda u Rijeci Grad Vrbovsko je kupio imovinu za 2.358.331,00 kn (vrijednost nekretnina 1.822.282,00 kn, a opreme 536.049,00 kn). Prema financijskom izvješću o namjenskom korištenju sredstava nadležnom ministarstvu i prema računima iz siječnja i srpnja 2011. nabavljena je oprema u vrijednosti 643.760,00 kn, što ukupno čini 3.002.091,00 kn (vrijednost nekretnina 1.822.282,00 kn, a opreme 1.179.809,00 kn). Kupcu je prodano za 2.388.000,00 kn, od čega je vrijednost nekretnina 1.443.606,00 kn, a opreme 944.394,00 kn. Razlika u iznosu 614.091,00 kn se odnosi na prodaju ispod nabavne vrijednosti, za zemljište i zgrade 378.676,00 kn, a opremu 235.415,00 kn.

VI. OCJENA UČINKOVITOSTI SPRJEČAVANJA I OTKRIVANJA PRIJEVARA

Rukovoditelji su obvezni osigurati djelotvoran i učinkovit sustav upravljanja javnim sredstvima i spriječiti da se prijevare pojave u njihovom području odgovornosti. Sprječavanje prijevara podrazumijeva donošenje općih akata i uspostavu standarda kako bi se smanjila mogućnost prijevara, povećanje svjesnosti rukovoditelja i drugih zaposlenika o mogućnosti prijevara kao i njihovu obvezu da izvijeste o sumnji na prijevare, te prepoznavanje rizika i uspostavljanje prikladnih unutarnjih kontrola, kao odgovor na rizike prijevare.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, da od osam trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom, dva društva su poduzimala aktivnosti za sprječavanje i otkrivanje prijevara, pri čemu su potrebna određena poboljšanja. To su društva Autotrolej d.o.o., Rijeka i Rijeka sport d.o.o., Rijeka. Šest društava nije poduzimalo potrebne aktivnosti za sprječavanje i otkrivanje prijevara (Energio d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres), te su potrebna značajna poboljšanja.

Tri društva (Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energio d.o.o., Rijeka i Rijeka sport d.o.o., Rijeka) su odredbe o etičkim vrijednostima, poslovnim načelima i obvezama prema interesnim skupinama uredila etičkim kodeksima. Tri društava nemaju navedeni dokument (Komunalac d.o.o, Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres te Elektro-voda d.o.o., Cres). Jedno društvo (Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko) je etičke standarde kojih su se zaposlenici obvezni pridržavati u svom radu uredilo Pravilnikom o radu. S obzirom na to da su dva društva (Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena) po veličini razvrstana u male poduzetnike s malim brojem zaposlenih nije za očekivati da imaju u pisanom obliku etički kodeks.

Tri društva (Autotrolej d.o.o., Rijeka, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres te Elektro-voda d.o.o., Cres) su davanje i primanje poklona i ugošćavanja dijelom uredila Etičkim kodeksom, odnosno odlukom direktora. Pet društava (Energio d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko te Komunalac d.o.o., Vrbovsko) nisu davanje i primanje poklona i ugošćavanja uredila općim aktom. Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka je dalo donacije u iznosu 377.780,00 kn za koje nije utvrdilo kriterije. Korištenje imovine u poslovne svrhe je pet društava uredilo općim aktima i pojedinačnim odlukama direktora (Autotrolej d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Elektro-voda d.o.o., Cres). Tri društva (Energio d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Rijeka) nisu općim aktima uredila korištenje službenih vozila i mobilnih telefona u poslovne svrhe. Sva trgovačka društva obuhvaćena revizijom su donošenje odluka uredila aktima o osnivanju, a društva Autotrolej d.o.o., Rijeka i Rijeka sport d.o.o., Rijeka i sustavom upravljanja kvalitetom i mapom poslovnih procesa. Donošenje odluka je uglavnom potkrijepljeno zapisnicima, bilješkama, izvješćima i drugom dokumentacijom, osim kod donošenja odluka u području nabave roba, radova i usluga (Elektro-voda.d.o.o., Cres) i pet društava u području zapošljavanja (Energio d.o.o, Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres).

Jedno društvo (Rijeka sport d.o.o., Rijeka) je Etičkim kodeksom uredilo postupke za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevare.

Sedam društava navedeno nisu uredila općim aktima (Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres te Elektro-voda d.o.o., Cres). Trgovačka društva nisu održavala izobrazbu zaposlenika o prijeveri (što se smatra prijeverom, na koji način prijevera šteti društvu i kako treba prijaviti sumnjive aktivnosti).

Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka je procedure provođenja sustava unutarnjih kontrola uredilo Sustavom upravljanja kvalitetom te postupcima i procedurama rada, a društvo Elektro-voda d.o.o., Cres internim aktom kojima su uređeni postupci u vezi vođenja, izdavanja, kolanja, potpisivanja, odlaganja i čuvanja isprava i poslovnih knjiga. Društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka je funkcioniranje unutarnjih kontrola dijelom uredilo Mapom upravljanja procesima i Sustavom za upravljanje procesima. U trgovačkim društvima obuhvaćenim revizijom funkcioniranje unutarnjih kontrola dijelom je uređeno aktima o osnivanju kojima su utvrđene nadležnosti direktora, nadzornog odbora i skupštine. Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka ocjenjuje funkcioniranje unutarnjih kontrola, dok preostala trgovačka društva obuhvaćena revizijom ih ne ocjenjuju redovito. Prema obrazloženju odgovornih osoba svakodnevno poslovanje direktori kontroliraju preko rukovoditelja organizacijskih jedinica, a koji kontroliraju izvršitelje u svojim jedinicama putem sastanaka te obavljanjem nadzora. Nema pisanih dokaza o obavljenom nadzoru. Općim aktima uređena je podjela dužnosti, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje postupaka, dok fizičke i neovisne kontrole i provjere nisu uređene. Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka provodi analitičke postupke praćenja značajnih troškova u kojima je prisutan veći rizik prijevere, obavlja mjesečne popise te ocjenjuje specifična područja svoga poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevera. Društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres prati utrošak goriva te evidentiranje i zbrinjavanje otpada na odlagalištima otpad, a društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko provodi dnevne i tjedne kontrole poslovanja ugostiteljskog objekta. Pet društava (Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Elektro-voda d.o.o., Cres) te dijelom dva društva (Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres) nisu ocjenjivala specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevera. Trgovačka društva obuhvaćena revizijom nisu razvila planove upravljanja rizicima. Pet društava (Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres) je uspostavilo odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa, dok tri društva (Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Elektro-voda d.o.o., Cres) nisu. Trgovačka društva obuhvaćena revizijom nisu obvezna ustrojiti unutarnju reviziju.

Društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka je postupke i tehnike otkrivanja prijevera uspostavilo u okviru sustava upravljanja kvalitetom i propisanih postupaka poslovnih procesa. Dva društva (Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres) djelomično provode odgovarajuće postupke za otkrivanje prijevera u područjima koja u kojima je prisutan rizik njihova pojavljivanja (utrošak goriva te evidentiranje i zbrinjavanje otpada na odlagalištima otpada, odnosno mjesečni popisi stanja na skladištu). Sedam društava (Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres) nije uspostavilo analitičke i druge postupke za otkrivanje prijevera.

Dva društva (Autotrolej d.o.o., Rijeka i Rijeka sport d.o.o., Rijeka) nadziru redovito podatke koja se odnose na područja podložna prijeveri, dok šest društava (Energo d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres) ne nadziru. Društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka je etičkim kodeksom uredilo postupanje sa zaprimljenim prijavama te izvješćivanju o zaprimljenim prijavama i postupcima po prijavama. Sedam društava (Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres) nisu općim aktom uredila postupanje sa zaprimljenim prijavama te izvješćivanje i zaprimljenim prijavama i postupcima po prijavama koje mogu ukazivati na prijeverne aktivnosti. Prema obrazloženjima odgovornih osoba nije bilo zaprimljenih prijave.

Analizirani su strategije, planovi, politike i smjernice, te su obavljena izravna dokazna ispitivanja s obzirom na područja podložna prijeveri (donošenje općih i pojedinačnih akata, kolanje dokumentacije i informacija, evidentiranje u poslovnim knjigama, upravljanje i raspolaganje imovinom, nabava roba, radova i usluga, blagajničko poslovanje, opravdanost i dokumentiranost ostvarenih rashoda, postupci zapošljavanja, obračun plaća i naknada, donacije te pružanje i naplata usluga). Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- općim aktima urediti etičke vrijednosti, poslovna načela i obveze prema interesnim skupinama te postupanja u slučaju njihovih povreda (društva Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres te Elektro-voda d.o.o., Cres)
- davanje i primanje poklona i ugošćavanja urediti općim aktom (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka te Komunalac d.o.o., Vrbovsko), općim aktima detaljnije utvrditi najvišu dozvoljenu vrijednost pri darivanju i primanju poklona te radna mjesta koja imaju pravo na raspolaganje sredstvima reprezentacije (društva Autotrolej d.o.o., Rijeka i Elektro-voda d.o.o., Cres)
- utvrditi kriterije za dodjelu donacija (društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka)
- odluke skupštine evidentirati u knjigama odluka propisanim aktima o osnivanju (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres)
- sistematizacijom radnih mjesta utvrditi potreban broj izvršitelja (društva Energo d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko) te pribaviti suglasnost nadzornog odbora na izmjene sistematizacije prije popunjavanja radnih mjesta (društvo Energo d.o.o., Rijeka)
- zapošljavanje provoditi putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje ili objavom natječaja (društva Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres)

- za zapošljavanje utvrditi kriterije za ocjenjivanje i rangiranje kandidata, voditi zapisnike o postupku izbora kandidata (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres) te donijeti pisane odluke o odabiru kandidata (društva Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena i Elektro-voda d.o.o., Cres)
- odrediti kriterije i mjerila za obračunavanje stimulativnog dijela plaće (društva Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres) te obračunavati i isplaćivati stimulativni dio plaće do visine utvrđene odredbama Pravilnika o radu (društvo Energo d.o.o., Rijeka)
- isplaćivati naknade za dežurstva i pripravnost u skladu s odredbama Pravilnika o radu, a za prekovremeni rad pridržavati se dozvoljenog broja sati propisanih zakonskim odredbama o radu te preispitati opravdanost odredbi Pravilnika o radu s obzirom da se njegovom primjenom omogućava povećanje plaća bez unaprijed utvrđenih kriterija i mjerila (društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres)
- internim aktima urediti korištenje službenih vozila i mobilnih telefona (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres) te poslovnih kartica (društva Energo d.o.o., Rijeka)
- preispitati opravdanost broja zaposlenika koji koriste neograničeno službena vozila i usluge najma vozila (društvo Energo d.o.o., Rijeka) te kontrolirati korištenje privatnih automobila u službene svrhe (društvo Elektro-voda d.o.o., Cres)
- voditi putne radne listove i evidenciju o utrošku goriva iz kojih je vidljiv opis poslova, količina točenog goriva, potrošnja goriva po normativima proizvođača, stvarna potrošnja i obrazloženja odstupanja (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres), kao i za službeno vozilo dodijeljeno na cjelodnevno korištenje kako bi se mogla ocijeniti opravdanost korištenja vozila i utrošak goriva u poslovne svrhe (društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka)
- kontrolirati i ovjeravati račune za nabavu goriva (društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres)
- utvrditi ograničenja korištenja isključivo za poslovne svrhe s obzirom na visinu troškova mobilnih telefona (društvo Energo d.o.o., Rijeka), umjesto prava na korištenje mobilnog telefona bez ograničenja odrediti dozvoljenu visinu u skladu sa stvarnim poslovnim potrebama radnog mjesta (društvo Autotrolej d.o.o., Rijeka)
- zaduživati se uz suglasnost skupštine (društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres)

- na mrežnim stranicama objaviti godišnje planove, programe, strategije, izvještaje o radu te financijska izvješća (društva Energo d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Rijeka sport d.o.o., Rijeka) i objaviti opće akte, unutarnje ustrojstvo te zapisnike i zaključke sa službenih sjednica (društva Energo d.o.o., Rijeka i Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena). Nadalje, objaviti plan javne nabave (društva Autotrolej d.o.o., Rijeka i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres), informacije o postupcima javne nabave i dokumentaciji za nadmetanje (društvo Energo d.o.o., Rijeka), registar ugovora o javnoj nabavi (Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko) te objaviti odluke i druge informacije iz djelokruga rada na mrežnim stranicama osnivača (društvo Elektro-voda d.o.o., Cres)
- općim aktima utvrditi postupke za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevaru (društva Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres te Elektro-voda d.o.o., Cres)
- održavati izobrazbu zaposlenika vezanu uz stjecanja potrebnih znanja za sprječavanje prijave (trgovačka društva obuhvaćenim revizijom)
- urediti način ocjenjivanja funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola (društva Energo d.o.o., Rijeka, Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres) te poduzeti aktivnosti na dovršenju sustava i mape upravljanja procesima (društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka)
- urediti i provoditi postupke fizičke i neovisne kontrole i provjere te redovito ocjenjivati funkcioniranje unutarnjih kontrola (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalnom društvu Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres)
- ocijeniti specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevara (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres) te razviti planove upravljanja rizicima (trgovačka društva obuhvaćena revizijom)
- uspostaviti odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa (društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Elektro-voda d.o.o., Cres), pribaviti prethodnu suglasnost nadzornog odbora za zaključenje pravnih poslova u vrijednosti iznad 1.000.000,00 kn (društvo Rijeka sport d.o.o., Rijeka)
- općim aktom urediti obračunavanje, kontrolu i naplatu prihoda te poduzimati mjere naplate (društva Energo d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres)
- pri davanju ponuda za izvođenje radova sastaviti kalkulaciju troškova (društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko)

- redovito održavati sjednice nadzornog odbora u skladu s odredbama akata o osnivanju (Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena) te podnijeti pisano izvješće o obavljenom nadzoru nad poslovanjem (društva Autotrolej d.o.o., Rijeka i Energo d.o.o., Rijeka)
- kontrolirati blagajničko poslovanje (Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena i društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres)
- obavljati cjeloviti godišnji popis imovine i obveza te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stvarnim (Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena i društvo Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko)
- donijeti godišnji plan o korištenju sportskog kompleksa i sastaviti godišnji izvještaj, ispostavljati račune za upravljanje, održavanje i korištenje sportskog kompleksa te održavanje i čišćenje objekata sa specifikacijom obavljenih usluga i u skladu s ugovorenim naknadama i cijenama (Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena)
- pravilno podijeliti i evidentirati imovinu prema djelatnosti koju nastavlja obavljati pravni sljednik i novoosnovano društvo, kao i kontrolirati troškove goriva i mobilnih telefona (društva Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko)
- utvrditi uzroke te spriječiti nastanak manjkova u skladišnom poslovanju (društvo Elektro-voda d.o.o., Cres)
- uspostaviti analitičke i druge postupke za otkrivanje prijevара kojim bi bile obuhvaćene upravljačke i operativne razine odgovornosti (društva Energo d.o.o., Rijeka, Rijeka sport d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres)
- redovito nadzirati podatke koja se odnose na područja podložna prijevarama (društva Energo d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres)
- općim aktima urediti zahtjeve za izvješćivanje o sumnji na prijevarama, zajamčiti anonimnost i zaštitu osoba koje izvijeste o sumnji na prijevarama te uspostaviti anonimne kanale dojava (društva Autotrolej d.o.o., Rijeka, Energo d.o.o., Rijeka, Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres)
- procijeniti cjelokupne godišnje potrebe te donijeti plan nabave za poslovnu godinu (društva Energo d.o.o., Rijeka, Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko)

- na mrežnim stranicama društava objaviti postupke javne nabave (društvo Energo d.o.o., Rijeka), obavijest postoje li gospodarski subjekti s kojima je naručitelj u sukobu interesa (društva Energo d.o.o., Rijeka i Komunalac d.o.o., Vrbovsko) te registar svih zaključenih ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma (društvo Vode Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko i Komunalac d.o.o., Vrbovsko)
- od imenovanih ovlaštenih predstavnika za provođenje postupka javne nabave pribaviti pisanu izjavu o nepostojanju sukoba interesa (društva Energo d.o.o., Rijeka, Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres)
- s obzirom na vrijednost nabave postupke provoditi prema propisima o javnoj nabavi (društvo Energo d.o.o., Rijeka)
- voditi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, pratiti nabavu roba, radova i usluga prema zaključenim ugovorima, kako bi se dobio uvid u stvarno nabavljene količine i vrijednosti prema svakom zaključenom ugovoru te izraditi izvješće o javnoj nabavi (društvo Energo d.o.o., Rijeka)
- donijeti pisane procedure za pokretanje i provođenje postupaka nabave kojima su utvrđeni poslovni procesi i zaduženja zaposlenika koji sudjeluju u pripremi i provedbi postupaka (društva Energo d.o.o., Rijeka, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres i Elektro-voda d.o.o., Cres)
- donošenje odluka koje prethode zaključivanju ugovora o nabavi prikladno zabilježiti i dokumentirati (društvo Elektro-voda d.o.o., Cres)
- podatke o trošenju sredstava ostvarenih prodajom imovine objaviti te prije kupnje dugotrajne imovine sastaviti elaborat o opravdanosti ulaganja (društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko)
- sredstava društva koristiti za unapređenje djelatnosti od javnog interesa za koje je osnovano, odnosno za prioritete utvrđene planovima razvoja i godišnjim planom kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi poslovanja (Komunalno društvo Kostrena d.o.o., Kostrena i društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih preporuka pridonijela uspostavi standarda čije bi primjenjivanje smanjilo mogućnost prijevare, povećalo svjesnost rukovoditelja i drugih zaposlenika o mogućnosti pojave prijevare, kao i njihovu obvezu da izvijeste o sumnji na prijevare te poboljšalo sustav razotkrivanja nepravilnosti i izvješćivanja o sumnji na prijevaru.